

CONCEPT

Wet maatschappelijke ondersteuning

Vierjaren Beleidsplan Maarssen

2008 – 2011

*Versterken van hetgeen al goed gaat
en
verbeteren of uitbreiden waar dat nodig is.*

Maarssen,
27 november 2007

Inhoudsopgave vierjaren beleidsplan Wmo

Voorwoord

1. Inleiding

2. Wet maatschappelijke ondersteuning

- Doel van de Wmo
- Bundeling van wetten
- Betekenis voor inwoners
- Betekenis voor de gemeente
- Overzicht van de prestatievelden

3. De Wmo in Maarsssen: meedoen mogelijk maken

- Uitgangspunten Wmo-beleid Maarsssen
- Integraliteit
- Samenwerking
- Regierol gemeente
- Burgerparticipatie

4. Huidige situatie: huidig beleid en ontwikkelingen

- Thema A. Samenleven
- Thema B. Opgroeien en opvoeden
- Thema C. Inzet voor elkaar
- Thema D. Meedoen mogelijk maken
- Thema E. Voorkomen en verzorgen

5. Toekomstige situatie: doelstellingen en acties

- Thema A. Samenleven
- Thema B. Opgroeien en opvoeden
- Thema C. Inzet voor elkaar
- Thema D. Meedoen mogelijk maken
- Thema E. Voorkomen en verzorgen
- Samenvatting doelstellingen en planning actiepunten

6. Bijlagen

- I Maarssense Wmo-thema's in relatie tot de Wmo-prestatievelden
- II Samenvatting beleidsnota's en overige documenten
- III Verklaring gebruikte afkortingen

VOORWOORD

De invoering van Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in 2007 heeft in Maarssen vooral in het teken gestaan van “tijdens de verbouwing gaat de verkoop door”. Om die reden heeft de gemeente primair aandacht besteed aan continuïteit van beleid en uitvoering. Met name gold dat voor continuering van de verstrekking van voorzieningen en diensten. Bij voorzieningen gaat het om o.a. individueel vervoer en woningaanpassingen en bij diensten om het aanbod van hulp bij het huishouden. Een belangrijke en omvangrijke verandering was het opzetten van het WMO Loket. Beleidsmatig is onder meer aandacht besteed aan het geven van invulling aan en het starten van een vorm van burgerparticipatie zoals de Wmo dat voorschrijft. Daarnaast is op diverse terreinen van de Wmo afzonderlijk nieuw beleid ontwikkeld of bestaand beleid herijkt. Dat heeft onder andere geleid tot een groot aantal vastgestelde of nog vast te stellen beleidsnota's en plannen. Zo is er beleid vastgesteld op het gebied van sport en zijn er prestatieafspraken gemaakt over bouw en renovatie van woningen en de toewijzing ervan aan doelgroepen. Binnenkort zal de gemeente nog nota's vaststellen over kunst en cultuur; jeugd- en jongerenbeleid; lokaal onderwijsbeleid; vrijwilligers inzet in Maarssen en wijkbeheer. En in de loop van 2008 wordt het lokaalgezondheidsbeleid herijkt en beleid ontwikkeld op de ondersteuning van mantelzorgers.

Kortom deze opsomming laat zien dat de Wmo een veelomvattende wet is en doordringt in alle geledingen van de samenleving. Een wet ook die nieuwe taken voor de gemeente met zich meebrengt, zoals de hiervoor genoemde hulp bij het huishouden en bij aspecten van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Ook de (regie)rol en positie van de gemeente en daarmee de samenwerking met maatschappelijke organisaties zijn door de komst van de Wmo nadrukkelijker bepaald

Met het voorliggende vierjaren beleidsplan wil de gemeente haar aanpak van een integraal beleid onderstrepen en verder vorm en inhoud geven. In de dagelijkse praktijk blijkt namelijk keer op keer dat uitvoering van het ene beleid niet of onvoldoende mogelijk is zonder andere beleidsterreinen daarbij te betrekken. Zo is plezierig wonen in al zijn facetten alleen mogelijk als het veilig is op straat, er voldoende en goede woningen zijn, er sport en culturele activiteiten plaatsvinden. Maar daarvoor is het ook nodig dat het wijkbeheer goed functioneert, er adequaat onderwijs gegeven wordt, aandacht is voor jeugd en jongeren en voor de volksgezondheid.

De gemeente is er zich van bewust dat Wmo-beleidsontwikkeling en -uitvoering niet mogelijk is zonder de inzet van vele partijen op het maatschappelijk middenveld. Dat zijn bijvoorbeeld zorg- en welzijnsinstellingen, sportverenigingen, scholen, culturele instellingen en groepen, belangenbehartigers en adviesraden. Maar ook de vele vrijwilligers, de mantelzorgers en overige individuele inwoners van Maarssen zijn onmisbaar bij het zorgen voor en bijdragen aan een leefbaar klimaat in de gemeente. De gemeente Maarssen is trots op en erkentelijk voor al die inzet en betrokkenheid. Zij gaat er vanuit dat voortzetting van deze gezamenlijke aanpak het wonen en leven in Maarssen nog aantrekkelijker zal maken.

Het college van burgemeester en wethouders
Gemeente Maarssen

1 Inleiding

Vanaf de tweede helft van 2005 en gedurende 2006 is binnen de gemeente Maarssen de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) voorbereid. In eerste instantie zijn voornamelijk de nieuwe wettelijke taken en verplichtingen opgepakt. 2006 heeft daarom voornamelijk in het teken gestaan van de voorbereidingen en implementatie van het WMO Loket, het organiseren van de indicatiestelling voor hulp bij het huishouden, het aanbesteden van de hulp bij het huishouden en de overname van een aantal AWBZ-subsidieregelingen*).

In 2007 staat Maarssen voor de opgave beleid voor maatschappelijke ondersteuning voor de langere termijn te formuleren. In de Wmo zijn negen beleidsterreinen benoemd voor maatschappelijke ondersteuning, de zogenoemde prestatievelden. In relatie tot deze prestatievelden formuleert de gemeente haar beleid en legt zij over de uitvoering ervan verantwoording af. Dit beleid en de hieruit volgende activiteiten zijn beschreven in dit vierjaren beleidsplan Wmo.

De uitwerking van het Wmo-beleid heeft plaatsgevonden in samenhang met andere (gemeentelijke) beleidsterreinen. Terreinen die raken aan, deels overlappen met of vallen onder de negen prestatievelden van de Wmo. Dit met het doel om een goed afgestemd, samenhangend en integraal beleid te formuleren. Welke beleidsterreinen en beleidsnota's het betreffen is beschreven in bijlage II.

Bij het opstellen van dit beleidsplan is niet bij 'nul' begonnen. Integendeel, er is in Maarssen op de meerderheid van de prestatievelden al veel gepresteerd en er wordt nog steeds veel ondernomen, in gang gezet en ontwikkeld. Vertrekpunten voor het nieuwe beleid op het gebied van maatschappelijke ondersteuning zijn dan ook het huidige beleid en de huidige situatie. Hierop wordt voortgebouwd. Belangrijke documenten hierbij zijn bijvoorbeeld het raadsprogramma 2006 – 2010 'Trots op Maarssen' en het Visiedocument Wonen, welzijn en zorg 2005 – 2015. Andere beleidsdocumenten waarop dit vierjaren beleidsplan voortbouwt vindt u eveneens in bijlage II.

Tot stand komen vierjaren beleidsplan Wmo

Participatie is een belangrijk thema van de Wmo én van het raadsprogramma 'Trots op Maarssen'. Participatie in de betekenis dat inwoners van Maarssen zo optimaal mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving. Maar ook in de betekenis van betrokken zijn bij en meewerken aan het opstellen en uitvoeren van beleid in Maarssen. Bij het opstellen van het integrale beleid maatschappelijke ondersteuning wordt daarom samengewerkt en afgestemd met onder meer inwoners, welzijnsinstellingen, zorgaanbieders, de woningbouwcorporatie, cliëntenraden en vele andere organisaties. Hiervoor is een tweetal bijeenkomsten voor genoemde partijen georganiseerd. Tijdens de eerste bijeenkomst zijn de aanwezigen op de hoogte gebracht van de laatste stand van zaken ten aanzien van de Wmo in Maarssen en is met hen van gedachten gewisseld over diverse thema's en onderwerpen aangaande maatschappelijke ondersteuning in Maarssen. De tijdens deze gehouden bijeenkomst verkregen input is betrokken bij het opstellen van het voorliggende beleidsplan.

*) zie voor verklaring afkortingen bijlage III

Na vaststelling van het concept van dit Wmo-beleidsplan is het document voor interactie met de omgeving gedurende zes weken ter visie gelegd voor de inwoners, organisaties en instellingen. Gedurende deze periode is wederom een bijeenkomst met de externe partijen georganiseerd, om het voorgestelde Wmo-beleid met hen te bespreken. Ook voor de raadsfracties is een bijeenkomst georganiseerd om toelichting te geven op het concept beleidsplan en om de inhoud met hen te bediscussiëren. Alle input, tezamen met de schriftelijk ontvangen reacties tijdens de ter visie legging, is op een rijtje gezet. Vervolgens is beschreven welke reacties op welke wijze in dit vierjaren beleidsplan zijn verwerkt.

Leeswijzer

Na deze inleiding treft u allereerst een hoofdstuk aan met een korte beschrijving van de kernpunten van de Wmo. Vervolgens zijn deze in hoofdstuk 3 vertaald naar de gemeente Maarssen: wat vindt de gemeente Maarssen belangrijke uitgangspunten bij het uitvoeren van de Wmo?

Hoofdstuk 4 geeft antwoord op de vraag: 'Wat gebeurt er in Maarssen al op het gebied van de Wmo?'. Hierin wordt de huidige stand van zaken en de ontwikkelingen op diverse terreinen beschreven.

Deze beschrijving gebeurt aan de hand van thema's. Thema's waaraan de diverse prestatievelden van de Wmo zijn gerelateerd. Met deze thema's wordt inzicht gegeven in de samenhang tussen de vele Wmo-onderwerpen, de wijze waarop Maarssen hiermee omgaat en het streven naar een integraal samenhangend beleid.

Maarssen kiest voor de volgende Wmo-thema's:

- Thema A. Samenleven
- Thema B. Opgroeien en opvoeden
- Thema C. Inzet voor elkaar
- Thema D. Meedoen mogelijk maken
- Thema E. Voorkomen en verzorgen

De samenhang van de negen Wmo-prestatievelden met deze thema's treft u aan in bijlage I.

De beschrijving van de huidige situatie geeft aanknopingspunten en suggesties voor toekomstige activiteiten. Uitgangspunt hierbij is steeds het versterken van hetgeen al goed gaat en verbeteren of uitbreiden waar dat nodig is.

De doelen die Maarssen zich voor de nabije toekomst stelt, staan volgens dezelfde thematisch indeling verwoord in hoofdstuk 5. Tevens wordt op hoofdlijnen beschreven op welke wijze die doelstellingen worden gerealiseerd. Een meer gedetailleerde uitwerking van de activiteiten met bijbehorende planning gebeurt in de jaarlijks op te stellen actieplannen.

De doelstellingen, zoals beschreven in hoofdstuk vijf, zijn nieuw. Dat wil zeggen, dat deze doelstellingen niet eerder vanuit andere beleidsterreinen zijn gesteld; ze vloeien voort uit de Wmo. In hoofdstuk vijf staat dus beschreven wat de komende vier jaar extra wordt gedaan, naast activiteiten die al opgenomen zijn in eerder vastgesteld beleid (zie ook bijlage II).

2 Wet maatschappelijke ondersteuning

2.1 Doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) van kracht geworden. Het maatschappelijke doel van de Wmo is: meedoen. Meedoen van alle inwoners aan alle facetten van de samenleving, al of niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. Dat is de onderlinge betrokkenheid tussen mensen. En als dat niet kan, is er ondersteuning vanuit de gemeente.

Met de invoering van de Wmo wordt dus nadruk gelegd op de eigen verantwoordelijkheid van burgers en wordt een beroep gedaan op de zelfredzaamheid van mensen. Er wordt ingezet op de zogenoemde civil society; een maatschappij waarin de mensen de oplossingen van problemen allereerst zelf ter hand nemen en elkaar hierin ondersteunen en bijstaan, voordat een beroep wordt gedaan op de (lokale) overheid.

Het eindperspectief van de Wmo is een samenhangend lokaal beleid op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning en op aanverwante terreinen. Mensen die langdurige, intensieve zorg nodig hebben kunnen een beroep doen op de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ).

2.2 Bundeling van wetten

De Wmo is een nieuwe wet, waarin de volgende wetten, of onderdelen daarvan, zijn gebundeld:

- De Welzijnswet
- De Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg)
- Een aantal subsidieregelingen uit de AWBZ (o.a. mantelzorgondersteuning, diensten bij wonen met zorg)
- De huishoudelijke verzorging uit de AWBZ
- De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

2.3 Betekenis voor inwoners

Met de invoering van de Wmo komt er meer samenhang in de ondersteuning voor de inwoner. Zo kan iedereen bij het WMO Loket en de wijksteunpunten terecht met vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Vanzelfsprekend is het van belang in de eerste plaats de doelgroepen van maatschappelijke ondersteuning te betrekken bij beleidsontwikkeling, -uitvoering en -evaluatie. De Wmo richt zich echter op alle burgers, niet alleen op de kwetsbare. In het leven van iedere burger kan zich een situatie voordoen waarin hij op een bepaald (levens)terrein ondersteuning nodig heeft en hiervoor een beroep doet op de Wmo. Iedere burger behoort daarmee tot een potentiële doelgroep. Daarnaast maken burgers ook deel uit van sociale verbanden en informele zorgrelaties. Daarmee behoren ze ook tot een doelgroep van de Wmo en wel de groep op wie een beroep kan worden gedaan voor ondersteuning, bijvoorbeeld als zijnde familielid, buurvrouw of behulpzame buurtbewoner voor iemand met een ondersteuningsbehoefte.

2.4 Betekenis voor de gemeente

De Wvg en de Welzijnswet vielen al onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. Met de invoering van de Wmo komen daar een deel van de AWBZ (hulp bij het huishouden) en de OGGZ bij. De grootste verandering is de bundeling van de wetten. Door een bundeling van wetten is integraal beleid mogelijk. Dit betekent dat de gemeente alle diensten goed op elkaar moet afstemmen. Tevens vraagt de Wmo om een versteviging van

de regiefunctie van de gemeente en is het begrip compensatieplicht geïntroduceerd. Deze compensatieplicht komt in de plaats van de zorgplicht (uit de Wvg). Verder is participatie een belangrijk onderdeel van de Wmo. In het hoofdstuk 3. wordt ingegaan op deze onderwerpen.

2.5 Prestatievelden Wmo

In de Wmo is een aantal kaders geformuleerd waarbinnen de gemeente beleid moet formuleren. Deze kaders worden in de Wmo prestatievelden genoemd.

De Wmo beschrijft negen prestatievelden:

1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. Op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer;
7. Maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld;
8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;
9. Het bevorderen van verslavingsbeleid.

Zie voor de definities van de afzonderlijke prestatievelden bijlage I.

3 De Wmo in Maarssen: meedoen mogelijk maken

3.1 Inleiding

De gemeente Maarssen onderschrijft het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) volledig. In het bijzonder de doelstelling dat “iedere inwoner van een gemeente de mogelijkheid heeft om deel te nemen aan de samenleving. Iedere burger, ongeacht beperkingen, moet ‘mee kunnen doen’.”

Drie vooronderstellingen vormen hiervoor de basis, te weten,

- de eigen verantwoordelijkheid van het individu
De burger is primair zelf verantwoordelijk voor de inrichting van zijn leven. De gemeente neemt algemene maatregelen om belemmeringen weg te nemen.
- de wederzijdse ondersteuning in sociale netwerken
Burgers ondersteunen elkaar via allerlei sociale verbanden. De burger heeft dus ook een verantwoordelijkheid om - naar vermogen - beschikbaar te zijn voor mensen in de omgeving. De gemeente stimuleert dit en faciliteert zonodig.
- ondersteuning vanuit de gemeente
Maarssen biedt ondersteuning in de vorm van algemene en individuele voorzieningen als burgers zichzelf echt niet kunnen redden, ondanks hun eigen inzet en de geboden steun vanuit de omgeving.

Wanneer een inwoner en zijn (directe) omgeving niet langer in staat zijn om zelf in de benodigde steun en ondersteuning te voorzien, dan is Maarssen vanuit de Wmo gehouden hiervoor compensatie te bieden. De Wmo noemt dit het compensatiebeginsel. Dit betekent dat iedereen een huishouden kan voeren, zich kan verplaatsen in en rond de woning, zich lokaal kan vervoeren en daardoor sociale contacten kan onderhouden.

3.2 Uitgangspunten Wmo-beleid Maarssen

Bij het vormgeven van het Wmo-beleid heeft Maarssen een aantal uitgangspunten gehanteerd. Deze uitgangspunten vormen de rode draad die door de diverse onderdelen van het Wmo-beleid heenloopt. Ze zijn mede gebaseerd op het Visiedocument Wonen, welzijn en zorg 2005 – 2015 en het raadsprogramma ‘Trots op Maarssen’.

De gemeente Maarssen,

1. stelt de eigen verantwoordelijkheid en de zelfbeschikking van burgers centraal;
2. bevordert de participatie van burgers binnen de Maarssense samenleving;
3. schept voorwaarden voor burgers en organisaties om wonen, welzijn en zorg goed in te vullen;
4. organiseert samenhang tussen wonen, welzijn en zorg door verbindingen te maken tussen burgers en organisaties;
5. stelt de participatie van burgers centraal bij de voorbereiding en de uitvoering van beleid;
6. stimuleert en creëert mogelijkheden voor innovatie en ontwikkelingen op het terrein van wonen, welzijn en zorg;
7. stimuleert het integrale (beleids)denken en werken, het over grenzen heen denken en geeft hierin het goede voorbeeld.

Deze uitgangspunten zijn vertaald in doelstellingen die de gemeente zichzelf stelt voor de komende jaren. Tevens zijn deze uitgangspunten een referentiekader waaraan de uitvoering van het beleid kan worden gespiegeld. De inwoners van Maarssen, Maars-sense organisaties of andere belanghebbenden kunnen de gemeente hierop aanspreken.

Zoals uit de opsomming van de Wmo-prestatievelden (punt 2.5) blijkt, beslaat de Wmo een zeer breed en divers terrein. Daarbij zijn er raakvlakken met en is er samenhang tussen de Wmo-prestatievelden en andere beleidsterreinen. Terreinen waarop de gemeente, eventueel samen met andere partijen, reeds jaren actief is. Zo had en heeft de gemeente al een wettelijke taak op terreinen als welzijn, leefbaarheid en de voormalige Wet voorzieningen gehandicaptten. In hoofdstuk 4 wordt aan de hand van een aantal thema's een beschrijving van de huidige situatie en van de ontwikkelingen in Maarssen gegeven.

3.3 Integraliteit

Bij de uitwerking van het Maarssense Wmo-beleid aan de hand van thema's komt ook de relatie met andere (gemeentelijke) beleidsterreinen aan bod. Op verschillende terreinen zijn op dit moment beleidsnota's in ontwikkeling, staan ze op stapel of zijn ze recentelijk vastgesteld. Met deze vierjaren beleidsnota wordt ook een verbinding gelegd met de doelstellingen op deze beleidsterreinen, zoals verwoord in de volgende nota's:

- Implementatieplan: "Samen wijkgericht: zichtbaar werken aan resultaat"
- Prestatieafspraken Gemeente Maarssen – corporatie Portaal 2007 – 2010.
- Nota Integrale veiligheid 2005 – 2006
- "Sportief Samen Leven in Maarssen", een masterplan voor de sport in Maarssen periode 2007-2012
- Kadernota Lokaal Onderwijsbeleid Maarssen, 2007-2010
- Notitie Onderwijsachterstandenbeleid
- Kadernota Kunst- en Cultuurbeleid, 2008 – 2010
- Nota integraal jeugd- en jongerenbeleid, "voor de toekomst van Maarssen", 2007 – 2011
- Kadernota Vrijwillige Inzet Maarssen 2007-2010
- Lokaal Gezondheidsbeleid Maarssen, 2008- 2011

Voor de volledigheid en inzichtelijkheid wordt verwezen naar deze beleidsnota's, daar waar dit van toepassing is. Tevens wordt op hoofdlijnen de relatie van de betreffende beleidsterreinen met het Wmo-thema geschetst. In bijlage II. treft u een overzicht van deze documenten waarvan bij het opstellen van dit eerste vierjaren beleidsplan Wmo gebruik is gemaakt.

3.4 Samenwerking

Bij de uitvoering van het Wmo-beleid stelt de gemeente zich ten doel een goede samenhang te bevorderen tussen wonen, welzijn en zorg. Daarbij wordt uitgegaan van de wensen en behoeften van de inwoners van Maarssen. Hiervoor is een nauwe samenwerking noodzakelijk met maatschappelijke organisaties. Dat kan bilateraal zijn of via overlegstructuren zoals het Lokaal Zorgnetwerk Maarssen. Hierin zijn de woningbouwcorporatie, de lokale woonzorgcentra, het maatschappelijk werk, welzijnsinstellingen, zorgaanbieders en de gemeente vertegenwoordigd. Daarnaast laat de gemeente zich bij haar beleid en uitvoering op de drie terreinen ondersteunen door enkele adviesraden.

Op dit moment zijn dat onder andere de Seniorenraad, het Gehandicaptenplatform, de Sportraad, de Cliëntenraad Sociale Zaken en de Jeugdbeleidsadviesraad. In deze raden hebben inwoners en/of lokale organisaties zitting. De komst van de Wmo maakt het overigens nodig de rol- en taakverdeling van deze adviesraden te actualiseren. Hierop wordt in een aparte nota terugkomen.

Binnen het Samenwerkingsverband Utrecht West (SUW) werkt Maarssen met zeven regio-gemeenten onder andere samen op het terrein van de Wmo. Gedurende de voorbereiding op de invoering van de Wmo betrof dit onder andere de aanbesteding van hulp bij het huishouden, opstellen van de verordening en bijbehorende documenten. En verder klanttevredenheidsmeting, indicatiestelling en de overheveling van een aantal AWBZ-subsidies. Ook in de komende tijd wordt samenwerking en afstemming gezocht op onder meer de volgende terreinen: monitoren contracten hulp bij het huishouden en (indien van toepassing) gezamenlijk aanbestedingstraject, monitoren Wvg-contracten, meting klanttevredenheid en afstemming subsidieregelingen.

3.5 Regierol gemeente

De uitvoering van de Wmo en de resultaten die daarbij worden behaald, worden mede bepaald door de wijze waarop een gemeente invulling geeft aan haar regierol. De gemeente is een regisseur met vele gezichten. Zo vormt de gemeente voor de meest kwetsbare inwoners een vangnet, heeft zij daarnaast voor de verstrekking van voorzieningen ook de rol van inkoper en is Maarssen eigenaar van het WMO Lokaal. Er kan dus sprake zijn van een rol als spelverdeler, coach, en aanjager.

Vanuit het gemeentelijk overzicht en inzicht in Maarssen, worden door de gemeente Maarssen initiatieven gestimuleerd, samenwerking tussen partijen bevordert en/of worden randvoorwaarden gecreëerd om partijen bij elkaar te brengen.

De regierol van de gemeente is zowel op individuele voorzieningen als ook op algemene voorzieningen van toepassing. Hierbij is sprake van twee verschillende rollen. Bij individuele voorzieningen is sprake van een regierol langs duidelijk omschreven routes en regelgeving. Voor het bredere participatiebeleid vergt de regierol een interactieve invulling. De gemeente stuurt daarbij als regisseur vooral het proces aan en geeft inwoners en maatschappelijke organisaties de ruimte om op basis van hun deskundigheid samen tot een goed resultaat te komen. Soms kan samenwerking worden afgedwongen, bijvoorbeeld wanneer sprake is van een inkoop- of subsidierol.

3.6 Burgerparticipatie

Een in de Wmo opgenomen verplichting is het vorm geven aan burgerparticipatie. In Maarssen is in 2006 in nauw overleg én met ondersteuning van Cliëntenbelang Utrecht gewerkt aan het opzetten van een vorm van burgerparticipatie. Hierbij is gebruik gemaakt van het Utrechts Model. In dit model is er sprake van een Wmo-raad die bestaat uit vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en burgers. De begin 2007 geïnstalleerde Wmo-raad wordt onder meer gevoed door en kan haar standpunten toetsen aan het Breed Overleg. Het Breed Overleg bestaat uit inwoners, vele maatschappelijke organisaties en andere betrokken partijen die één of tweemaal per jaar bijeenkomen. Tevens staat de Wmo-raad het instrument van cliënten- of burgerraadpleging ter beschikking. Een uitgebreide beschrijving is te vinden in vastgestelde notitie "Implementatieplan Wmo-raad Maarssen 2006". Echter, mede door de complexiteit van de Wmo-materie en de omstandigheden waaronder de Wmo-raad zich moest ontwikkelen, was dit voor de leden aanleiding eind 2007 hun taakopdracht aan het college terug te geven.

In overleg met het veld zal het college daarom begin 2008 onderzoek doen naar een doorstart van burgerparticipatie op grond van de Wmo.

Overigens was het al vóór de invoering van de Wmo in Maarssen gebruikelijk om vormen van burgerparticipatie te organiseren. Zo vinden er inspraakavonden plaats en worden themabijeenkomsten georganiseerd waarop bepaalde (beleids)onderwerpen worden bediscussieerd. Klanttevredenheidsonderzoeken en de zogenoemde wijktafels met de wijkcommissies zijn eveneens voorbeelden van participatie.

Verder is Maarssen sinds begin 2007 gestart met een inwonerpanel. De leden van het inwonerpanel, ongeveer 1000 Maarssense inwoners, krijgen meerdere malen per jaar via de email een vragenlijst voorgelegd over een aantal aan de Wmo gerelateerde onderwerpen. De uitkomsten van deze raadplegingen vormen input voor wijzigingen dan wel aanpassingen in het gemeentelijk beleid.

Ook is het steeds meer gebruikelijk dat bij het opstellen van gemeentelijke beleidsnota's afstemming met betrokken doelgroepen en/of organisaties wordt gezocht. Al tijdens de beleidsvoorbereiding vindt er op die manier discussie met betrokkenen plaats.

De komende jaren blijft de gemeente dan ook gebruik maken van vormen van inspraak en participatie.

4 Huidige situatie: het beleid en de ontwikkelingen

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een schets gegeven van hetgeen op dit moment al op het gebied van maatschappelijke ondersteuning in Maarssen plaatsvindt of in ontwikkeling is. Dit gebeurt aan de hand van de Maarssense Wmo-thema's:

Thema A	Samenleven
Thema B	Opgroeien en opvoeden
Thema C	Inzet voor elkaar
Thema D	Meedoen mogelijk maken
Thema E	Voorkomen en verzorgen

Vele in dit hoofdstuk beschreven activiteiten vinden plaats dankzij het initiatief en/of de medewerking van diverse organisaties, instellingen en de inwoners. Overigens geeft de opsomming van activiteiten en betrokken partijen zeker geen compleet beeld. Een meer gedetailleerde beschrijving is eventueel terug te vinden in de verschillende beleidsnota's die reeds zijn vastgesteld of nog in ontwikkeling zijn. Een beknopte samenvatting van de meest relevante nota's is in bijlage II opgenomen. Per nota is ook aangegeven wat de status ervan is. Het zal duidelijk zijn dat de beschrijving in de nota's die nog niet zijn vastgesteld onder voorbehoud is.

In elk geval kan geconstateerd worden dat de rijkgeschakeerde inzet van velen een wezenlijke bijdrage levert aan het welzijn en welbevinden van de inwoners en/of specifieke doelgroepen in Maarssen.

4.2 Thema A Samenleven

Inleiding

Prettig en veilig samenleven in buurt, wijk en dorp is een randvoorwaarde voor mensen om zo goed en 'gewoon mogelijk' mee te kunnen doen in de samenleving. Wanneer mensen voor elkaar en hun omgeving zorgen, hoeven zij minder snel een beroep te doen op de ondersteuning en zorg die geboden kan worden door professionele organisaties. Maarssen zet in op de zogenoemde civil society; een maatschappij waarin de mensen de oplossingen van problemen allereerst zelf ter hand nemen en elkaar hierin ondersteunen en bijstaan, voordat een beroep wordt gedaan op de (lokale) overheid. Inwoners hebben, soms met een steuntje in de rug, de kennis en de mogelijkheden om oplossingen voor problemen te bedenken en dit ook zelf op te pakken. Hiermee wordt een meer duurzame aanpak gecreëerd die via incidentele professionele ondersteuning minder goed mogelijk is. De gemeente heeft daarbij, waar nodig, een ondersteunende rol en draagt zorg voor een schone en veilige leefomgeving. Ook een toegankelijk en samenhangend voorzieningenpakket op meerdere terreinen (kinderopvang, onderwijs, welzijn, wonen en zorg e.d.) met kleinschalige aanpak is hierbij, mede vanwege de herkenbaarheid, een belangrijke succesfactor.

De leefbaarheid en veiligheid in de Maarssense wijken en kernen is één van de speerpunten van het raadsprogramma. Hierbij is een goede samenwerking zowel intern, binnen de verschillende beleidsafdelingen, als extern, met maatschappelijke organisaties, nodig en gewenst. Externe partijen zijn bijvoorbeeld het jeugd- en jongerenwerk, de wijkcommissies/dorpsraden, maatschappelijk werk, het onderwijs, de woningbouwcorporatie en de politie. Voor het beleid en de uitvoering ervan zijn de inwoners van cruciaal

belang. Dat vraagt van beide kanten betrokkenheid, het elkaar serieus nemen en een gezamenlijke inzet om de beoogde doelen te bereiken.

Die uitvoering van het beleid anno 2007 heeft met medewerking van vele maatschappelijke organisaties al tot concrete resultaten geleid of aanzetten gegeven voor een verdere aanpak. Uitgangspunt voor de gemeente is daarbij steeds versterken wat al goed gaat en verbeteren of uitbreiden waar dat nodig is.

Leven in buurt, wijk en dorp

Al ruim tien jaar functioneren in Maarssen wijkcommissies en dorpsraden. In deze raadsperiode intensiveert de gemeente de reeds bestaande samenwerking en maakt zij nadere afspraken over een aantal zaken.

De positie van bijna 30 wijkcommissies/dorpsraden in Maarssen wordt gecontinueerd en versterkt. Het versterken komt tot uitdrukking in een directe verbinding tussen bewoners en gemeente door:

- de introductie van wijkgericht werken,
- de aanstelling van drie wijkbeheerders voor Maarssenbroek, Maarssen-Dorp en het buitengebied,
- het samenwerkingsconvenant dat de gemeente met alle wijkcommissies heeft afgesloten.

In vervolg daarop zijn in 2007 zogenoemde wijkscans ontwikkeld. Hierin kunnen bewoners en organisaties tijdens de wijktafels aangeven welke acties in de wijk nodig zijn om de leefbaarheid (groen, verkeer, voorzieningen, straten) verder te verbeteren. Die acties worden opgenomen in de wijkjaarplannen voor Maarssen-Dorp, Maarssenbroek en het buitengebied.

Daarnaast wordt gewerkt aan het verbeteren van de werkwijze van het Meldpunt Dageelijks Beheer. De verwachting is hierdoor effectiever en sneller te kunnen reageren op meldingen van vervuiling of beschadigingen e.d. in de wijk. En door het instellen van wijkbudgetten kan worden ingespeeld op niet voorziene omstandigheden en tegemoetkomen aan ad hoc wensen van de wijkbewoners. Bijvoorbeeld voor een bijdrage aan extra activiteiten in de wijk.

Zoals gezegd is samenhang in de aanpak en samenwerking met partijen noodzakelijk om de gewenste resultaten te bereiken. Om die reden is met woningbouwcorporatie Portaal de "Prestatieovereenkomst 2007 - 2010" afgesloten. Hierin staat de samenwerking centraal op het gebied van woningbeleid, sociaal beheer, leefbaarheid, veiligheid en de bestrijding van overlast. Daarbij is nadrukkelijk een rol weggelegd voor de bewonerscommissies. Zo worden deze commissies betrokken bij de plannen voor de herstructurering van de Schildersbuurt. Mede ter voorbereiding op die betrokkenheid is met de Provincie het project fysiek-sociale herstructurering in Maarssen-Dorp gestart. Doel hiervan is de sociale cohesie tussen bewonersgroepen te verbeteren. En verder werkt de gemeente samen met de inwoners in Tienhoven aan de uitwerking van het Provinciale project "Leefbaarheid kleine kernen". Doel van dit project is de leefbaarheid en sociale samenhang in kleine kernen duurzaam te vergroten of te behouden, zodat het vitale leefgemeenschappen blijven voor alle inwoners.

Een ander aspect is de overlast. Ook hier trekken partijen gezamenlijk op, zowel preventief als curatief. Zo is er het periodiek overleg Aanpak Woonoverlast situaties Maarssen waaraan Portaal, de politie, (jeugd)hulpverleninginstellingen en de gemeente deelnemen. In dit overleg worden problemen vroegtijdig gesignaleerd, worden maatregelen getroffen en stemmen de deelnemers acties op elkaar af. Ook proberen burgers zelf de overlast te beperken door middel van bijvoorbeeld de buurtpreventieteams in verschillende wijken.

Jongeren ontmoeten elkaar en verblijven graag op straat. Soms geeft dit overlast. Het Project Jongeren in Beeld heeft tot doel de kans op overlast te verkleinen dan wel preventief aan te pakken. Dit gebeurt onder andere door inzet van een ambulante jongerenwerker, de wijkagent en politieursurveillanten, alsmede door het zorgen voor alternatieve activiteiten voor de jongeren. Voor die activiteiten stelt de gemeente een flexibel budget beschikbaar, zodat jongeren zelf initiatieven kunnen nemen om iets te organiseren. Met name de organisatie van activiteiten die gericht zijn op verschillende bewonersgroepen hebben de voorkeur van de gemeente. Verder besteden de scholen voor primair en voortgezet onderwijs al geruime tijd aandacht aan gedragingen van jongeren en de gevolgen ervan voor henzelf en de omgeving. Deze en andere maatregelen zijn opgenomen in het Integraal veiligheidsbeleid. Daarnaast wordt de wenselijkheid en mogelijkheid onderzocht om buurtbemiddeling te organiseren, waardoor bewoners de kans krijgen om eventuele conflicten zelfstandig op te lossen.

Ook voor wat betreft huiselijk geweld bekijkt Maarssen samen met de regiogemeenten de mogelijkheden om het beleid te verbeteren met betrekking tot huiselijk geweld en de voorbereiding op het preventief huisverbod.

Sport en recreatie

Ook de mogelijkheid om te sporten en te recreëren bepaalt mede de mate waarin bewoners hun leefomgeving positief waarderen. Om die reden investeert de gemeente al vele jaren in ontmoetings-, sport- en recreatielocaties voor alle leeftijdsgroepen. Dit geldt zowel voor binnen- als buitenaccommodaties. Sportieve activiteiten in de openbare ruimte voor jong en oud, al dan niet in verenigingsverband, worden gestimuleerd in samenwerking met jongerenwerk, sportverenigingen, wijkcommissies, ouderenwerk en onderwijs. Ook zelforganisaties ontvangen middelen van de gemeente om hun achterban bij ontwikkelingen in hun woonomgeving te betrekken.

Om de leefbaarheid in de wijken vorm te geven zijn er bijvoorbeeld vrijmarkten, onderlinge voetbaltoernooien voor de groepen van de verschillende wijkvelden en timmerdorpen. Voor de jongeren vanaf twaalf jaar worden er speelveldjes ingericht. Verder hebben de jongeren in de Schildersbuurt met succes een ontmoetingsdag met allerlei activiteiten georganiseerd waar jong en oud in die wijk aan hebben deelgenomen.

In het, in april 2007 vastgestelde, Masterplan sport is de link tussen sport en leefbaarheid duidelijk aanwezig. Sportverenigingen vervullen een maatschappelijke rol waar het gaat om het organiseren en aanbieden van sportactiviteiten aan onze inwoners. Inmiddels heeft het in 2005 gestarte project Buurt, onderwijs en sport (BOS) bewezen dat verenigingen die rol kunnen en willen waarmaken. In dit project bieden zij jongeren tussen de 11 en 17 jaar, ter voorkoming van verveling, sportactiviteiten in de buurt aan. Tevens ontwikkelen zij alternatieve lidmaatschappen om de jongeren te enthousiasmeren en binnen te halen voor hun reguliere sportaanbod. Eind 2007 loopt het Breedtesportimpuls (BSI) project af. In het Masterplan is voorzien dat de projectonderdelen, te weten jeugd- en senioren sport, verenigingsondersteuning en aangepast sporten worden gecontinueerd. Met het inmiddels gestarte pilotproject 'Maarssen Actief!' sluit de gemeente aan bij

de landelijke campagne “30 minuten bewegen”. Door het afstemmen van wensen, behoeften en mogelijkheden tussen diverse sportorganisaties, streeft de gemeente ernaar alle Maarssenaren te motiveren dagelijks minimaal 30 minuten te bewegen. Daarnaast wordt de mogelijkheid verkend om combinatiefuncties in te stellen. Doel hiervan is binnen de scholen, de naschoolse opvang en in de Maarssense wijken een structureel sport- en beweegaanbod te realiseren. Nieuw is ook de deelname van Maarssen aan het Jeugdsportfonds Utrecht. Door dit fonds kunnen kinderen uit financieel zwakkere gezinnen geholpen worden om lid te worden van een sportvereniging. Dit kan door het vergoeden van de contributie voor het kind, maar zonnodig ook door zijn of haar sportkleding e.d. te betalen.

Naast en in aanvulling op het beleid dat in het Masterplan is uitgestippeld, gaat de gemeente gebruik maken van handreikingen op landelijk niveau. Te denken valt aan handreikingen in de kaderbrief van het ministerie van VWS over Sportbeleid en het Nationaal Actieplan Sport en bewegen. Het gaat dan om projecten om inactieve mensen in beweging te krijgen. Projecten die in het bijzonder gericht zijn op de sectoren, zorg, school, wijk en werk.

Onderwijs en educatie

De relatie tussen leefbaarheid en onderwijs is, net als bij sport- en andere verenigingen, een wederkerige. Een leefbaar, veilig (onderwijs)klimaat is cruciaal om jongeren voor te bereiden op een zelfstandige en actieve deelname aan de maatschappij. En omgekeerd leidt een goede scholing tot werk en inkomen en dragen die op hun beurt bij aan de leefbaarheid van de samenleving. Het lokaal onderwijsbeleid van de gemeente Maarssen is er daarom op gericht een kwalitatief een zo goed mogelijk voorzieningenniveau in stand te houden, te verbeteren en uit te breiden. Zo stimuleert en faciliteert de gemeente, in samenwerking met het onderwijsveld, ontwikkelingen zoals die van de brede school waar jong en oud terecht kunnen. Dat geldt eveneens voor projecten op het gebied van pesten, gezondheid en veiligheid, cursussen voor volwassenen en inburgeringscursussen. Verder wordt geïnvesteerd in zaken als het terugdringen van schoolverzuim, een sluitende aanpak van voortijdig schoolverlaten en leerlingenzorg. Verschillende van deze aandachtsgebieden zijn overigens nauw verwant met het hierna beschreven thema 2, "Opgroeien en opvoeden". De verdere uitwerking van activiteiten en ontwikkelingen zijn onder andere terug te vinden in de kadernota Lokaal Onderwijsbeleid gemeente Maarssen 2007-2010 en het Onderwijsachterstandenbeleid 2007-2010.

Niet alleen inhoudelijk, maar ook fysiek zijn maatregelen nodig om het onderwijs letterlijk en figuurlijk bereikbaar te houden. Zo timmert de gemeente dagelijks aan de weg voor veilige routes tussen huis en school en voor het behoud van adequate en moderne accommodaties. Voor het welslagen van dit alles is de samenwerking een belangrijke en onmisbare factor. Daarbij kan gedacht worden aan samenwerking met scholen en hun besturen, peuterspeelzalen, kinderopvang instellingen, sport-, welzijns- en culturele instellingen en andere maatschappelijke organisaties. Vanzelfsprekend staan bij deze integrale aanpak het kind en de autonomie van de school centraal.

Kunst en cultuur

De gemeente ziet cultuurbeleid als een middel bij uitstek waardoor inwoners kennis kunnen nemen van en kunnen participeren in uiteenlopende culturele uitingsvormen. Culturele activiteiten kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan zowel de persoonlijke ontwikkeling van mensen als aan de sociale samenhang tussen mensen.

Het gemeentelijk cultuurbeleid kent op dit moment twee onderdelen. Het ene onderdeel is gericht op subsidiëring van instellingen op dit terrein. Het andere zoomt in op het voeren van een accommodatiebeleid voor de grotere culturele instellingen, zoals de bibliotheek, muziekschool en de musea. Vanaf 2007 is Maarssen bezig dit beleid te actualiseren en te intensiveren. Samen met de gemeenten Breukelen en Loenen neemt Maarssen deel aan het provinciale Actieprogramma Cultuurbereik. Doel van dit programma is het stimuleren van gemeenten om meer verantwoordelijkheid te nemen voor cultuurbereik. Dit via het vergroten van de samenwerking tussen gemeenten en culturele instellingen. De gemeente is met de betrokken partijen en met financiële ondersteuning van de provincie bezig met het opstellen van een op de lokale situatie geënte nota Kunst en Cultuur 2008-2010. In deze nota worden voorstellen gedaan om het culturele bewustzijn van burgers te versterken. Dit gebeurt door het vergroten van zowel het publieksbereik als de actieve participatie in kunst en cultuur. Amateurkunst en cultuureducatie spelen hierbinnen een belangrijke rol. Verder maakt deze nota de raakvlakken zichtbaar met het jeugdbeleid (participatie jongeren), lokaal onderwijsbeleid (cultuureducatie), vrijwilligersbeleid en sport (huisvesting).

Maarssen heeft een rijke cultuurhistorie, huisvest onder andere ruim 200 rijks- en gemeentemonumenten, twee beschermde dorpsgezichten, een theater, twee bibliotheken en vijf musea. Daarnaast zorgen de verschillende clubs, muziek-, toneel- en dansverenigingen voor een breed kunst en cultuur aanbod en sociale samenhang onder de inwoners. Ook de diverse festivals, de Open Monumentendag en de Kunstronde dragen hieraan bij.

4.3 Thema B Opgroeien en opvoeden

Inleiding

Het investeren in een gezond en veilig klimaat voor de jeugd is een investering in een sterke samenleving. De kinderen en jeugdigen van nu zijn de volwassen burgers van de toekomst. Met heel veel kinderen en jongeren gaat het (gelukkig) goed. Dat wil de gemeente Maarssen graag zo houden. Er zijn echter nog velerlei situaties waarin zich problemen voordoen met opgroeiende kinderen en/of bij hun opvoeding. In die gevallen ziet Maarssen het als haar taak te zorgen voor voorzieningen en maatregelen om die problemen, bij voorkeur, preventief dan wel curatief aan te pakken. Het gaat hierbij nadrukkelijk om een aanvullende taak, want de ouders zijn en blijven primair verantwoordelijk voor het laten opgroeien en opvoeden van hun kind. Bij de uitvoering van die aanvullende taak staan de behoeften van kind en ouders centraal. Daarbij wordt uitgegaan van een integrale benadering van het jeugdbeleid door dwarsverbanden te leggen met andere beleidsvelden. Bijvoorbeeld met onderwijs, sport, (preventieve) gezondheidszorg en arbeid.

Integraal (preventief) jeugdbeleid

Het jeugdbeleid in Maarssen wordt mede vorm gegeven vanuit de verschillende wettelijke en beleidskaders. Zo is de gemeente gehouden aan de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv) en wordt de Leerplichtwet lokaal uitgevoerd. In het licht van deze en andere wetten, waaronder de Wmo, is Maarssen bezig haar beleid op een aantal specifieke terreinen te herijken. Hoewel die terreinen van elkaar zijn te onderscheiden, worden zij in de uitvoering van het beleid zeker niet van elkaar gescheiden. De integrale of samenhangende aanpak van het beleid rond het thema 'opgroeien en opvoeden', staat namelijk steeds voorop. Het gaat hier in het bijzonder om de volgende, nog vast te stellen, beleidsnota's:

- Nota Integraal Jeugdbeleid Maarssen
- Nota Onderwijsachterstandenbeleid
- Kadernota Lokaal Onderwijsbeleid
- Nota Lokaal Gezondheidsbeleid

Ook met bestaande nota's worden verbindingen gelegd, zoals met die voor het Gemeentelijk Veiligheidsbeleid. Daarin komt onder andere de bestrijding van overlast door jongeren aan de orde.

In de dagelijkse praktijk is de preventieve aanpak van problemen bij het opgroeien en bij de opvoeding niet nieuw. Dat bewijzen de vele voorzieningen die er op deze gebieden zijn voor jongeren en hun ouders. Te denken valt aan het Schoolmaatschappelijk werk, de Zorgadvies teams voor het voortgezet onderwijs en de buurtnetwerken. Deze netwerken bijvoorbeeld versterken vaak met succes de zelfredzaamheid van ouders en jeugdigen. Ook zijn er organisaties die zorgwekkende gezinnen ondersteunen, gezondheidsvoorlichting op scholen geven of ouders helpen bij de opvoeding. Via informatielijnen, zoals de Kindertelefoon of de Zuwe informatielijn kunnen respectievelijk kinderen en ouders/opvoeders met hun vragen over opgroeien en opvoeden terecht. Verder is er het Jeugdloket waar ouders en kinderen terecht kunnen om allerlei kleine of grote problemen op deze gebieden te bespreken. Zo kan een kind bij het Jeugdloket een medewerker in vertrouwen nemen, hulp en advies vragen. Ook kunnen de jongeren in Maarssen via het internet anoniem professionele hulp zoeken bij het Algemeen maatschappelijk

werk. Met verschillende van de organisaties en instellingen werkt de gemeente Maarssen al nauw samen.

Verder is Maarssen bezig om speelterreinen in te richten voor jongeren vanaf 12 jaar. Het doel is om sport en spel onder deze doelgroep te bevorderen en preventief verveling en overlast tegen te gaan of te verminderen.

Deelname aan nieuwe ontwikkelingen

Nieuwe ontwikkelingen worden door de gemeente opgepakt.

Zo neemt Maarssen in het Samenwerkingsverband Utrecht West deel aan het invoeren van het Elektronisch kinddossier (EKD). Dat gebeurt, op lokaal niveau, in samenwerking met de GGD Midden-Nederland, Zuwe en Vitras. Met dit systeem moet op termijn landelijke uitwisseling van gegevens mogelijk zijn. Daardoor kunnen werkmethoden effectiever en efficiënter op elkaar afgestemd worden. Bovendien komt met behulp van het EKD meer beleidsinformatie beschikbaar. Het streven van het ministerie van VWS is om in de eerste helft van 2008 duidelijk te hebben welke gegevens landelijk moeten kunnen uitgewisseld binnen de Jeugdgezondheidszorg. Daarnaast zal in 2008 onderzocht worden welke informatie mogen worden uitgewisseld tussen de Jeugdgezondheidszorg en andere organisaties die zich met jeugd bezig houden, zoals de jeugdzorg, leerplichtambtenaar en de politie. Het gaat daarbij om het daadwerkelijk uitwisselen van informatie. In dit EKD legt de jeugdgezondheidszorg de zorggegevens van de ca. 3,8 miljoen kinderen van 0 tot 19 jaar digitaal vast (Maarssen: ca. 9.000). Hierdoor is het mogelijk de vroegsignalering van risicokinderen te verbeteren en de integrale jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar te bevorderen. Naast het digitaliseren van het kinddossier vordert de ontwikkeling van de Verwijsindex risicjongeren. De Verwijsindex zal medio 2009 landelijk worden ingevoerd. Zij gaat ervoor zorgen dat hulpverleners een signaal krijgen als een kind bij twee of meer organisaties bekend is.

Een andere recente ontwikkeling waaraan Maarssen deelneemt is het Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Dit is een voorziening voor iedere ouder en jongere waar zij informatie, advies en/of hulp kunnen krijgen op het gebied van opvoeden en opgroeien. Het CJG vervult vooral een taak in de sfeer van de vijf functies van het preventief jeugdbeleid: opvoedhulp en lichte steun; bieden van advies, informatie en cursussen; vroegtijdig signaleren van dreigende problemen en de coördinatie van zorg. Het CJG kent een duidelijke eigen positie in de keten van jeugdzorg. Zo zal het Centrum bij alle overlegvormen van het onderwijs betrokken zijn (kinderdagverblijven, voor- en vroegschool onderwijs, basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs). Bij de invoering van het CJG trekt het Samenwerkingsverband Utrecht West op met de GGD Midden-Nederland, Zuwe en de Vierstroom.

Verder neemt Maarssen deel aan het Project 'Gezinscoach'. Dit project is in 2007 gezamenlijk met Vitras, Rivas, GGD Midden-Nederland, Bureau Jeugdzorg en de Provincie Utrecht opgezet en gestart. Het doel is om de functie van gezinscoach te ontwikkelen en te positioneren in samenhang met de al aanwezige hulpverleningsmogelijkheden. Door de inzet van gezinscoaches wordt het begeleidingstraject geïntensiveerd en kunnen problemen waarschijnlijk verminderen, vooral die bij de zogenoemde Multiprobleem gezinnen.

Maarssen wil zich daarnaast inzetten op het beter voorkomen van kindermishandeling en wil hieraan meer aandacht geven. Mede naar aanleiding van een aantal ernstige incidenten in de samenleving op het gebied van kindermishandeling is door de Inspectie

voor de Volksgezondheid aanbevolen om de keten van hulpverlening en zorg voor gezinnen met meerdere problemen te versterken waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor het tot stand komen van de coördinatie van deze zorg tussen de betrokken instanties op lokaal niveau.

Door de brede betrokkenheid van de gemeente Maarssen bij de vele vormen van jeugdzorg en het treffen van allerlei voorzieningen voor de doelgroep en hun ouders, draagt Maarssen bij aan een sluitende aanpak en een gezond en veilig klimaat voor opgroeiende kinderen en hun omgeving.

Wat betreft die veiligheid overweegt de gemeente zich, samen met een aantal omliggende gemeenten, aan te sluiten bij het Veiligheidshuis Utrecht. Het Veiligheidshuis is vooral gericht op de preventieve netwerken voor het justitieel casusoverleg jeugd. In de toekomst zouden wellicht ook de krachten gebundeld kunnen worden op het gebied van de opvang en nazorg van ex-gedetineerden en huiselijk geweld.

4.4 Thema C Inzet voor elkaar

Inleiding

Vrijwillige inzet vergroot de leefbaarheid van de gemeente, bevordert de zelfredzaamheid van de mensen die er wonen en kan (verder) isolement van sociaal zwakkeren voorkomen. Een van de uitgangspunten van de gemeente Maarssen is een samenleving waarin inwoners elkaar opvangen en helpen als dat nodig is. Deze dienstverlening, gebaseerd op vrijwillige inzet, is kwetsbaar. Voor de gemeente is het dus van groot belang dat de motivatie van burgers om zich in te zetten behouden blijft en/of gestimuleerd wordt. Vrijwilligerswerk levert een belangrijke bijdrage op het gebied van sociaal beleid. De gemeente Maarssen hecht veel waarde aan inwoners die zich, individueel of in georganiseerd verband, inzetten voor anderen en de samenleving. De komende jaren investeert Maarssen in de mensen die op verschillende manieren iets doen voor een ander of voor de Maarssense gemeenschap. In Maarssen staan duizenden mensen dagelijks klaar voor anderen als actief buurtbewoner, mantelzorger of vrijwilliger. Veel vrijwilligers zetten zich in op diverse terreinen. Er zijn kortom veel doelgroepen aan te geven: sport, cultuur, welzijn, ouderenwerk, jongerenwerk, wijkwerk, onderwijs, kerken e.d.

Vrijwillige inzet

De gemeente Maarssen faciliteert en bevordert de samenhang en leefbaarheid en ondersteunt vrijwillige inzet op dit moment door het subsidiëren van veel grote en kleine organisaties die met vrijwilligers werken. Daarnaast heeft Maarssen een Vrijwilligersvacaturebank. Verder zijn er de digitale vacaturebank, de website en een fysiek loket in de bibliotheek in Maarssenbroek. De Vrijwilligersvacaturebank bemiddelt voor een deel reguliere vrijwilligers die op eigen initiatief hebben besloten vrijwilligerswerk te willen doen. Voor een ander deel bemiddelt de Vrijwilligersvacaturebank mensen met een uitkering die in het kader van aanloop naar regulier werk een reïntegratietraject doorlopen. Verder vindt er jaarlijks een vrijwilligersmarkt plaats waarin veel organisaties zich presenteren aan het publiek en waarbij ook potentiële vrijwilligers aangetrokken worden.

In Nederland is maatschappelijk verantwoord ondernemen in ontwikkeling. Steeds meer bedrijven stellen mensen of middelen beschikbaar voor het realiseren van projecten voor de samenleving. Zo wordt in Maarssen sinds 2007 “De Beursvloer Maarssen” georganiseerd. De gemeente streeft er naar deze beurs, samen met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, jaarlijks te laten plaatsvinden. Dergelijke initiatieven kunnen bijdragen aan de verbetering van de eigen leefomgeving op uiteenlopende terreinen.

Het is de ambitie van de gemeente om vrijwilligers beter te ondersteunen. Naast het steunen van mensen die al actief zijn, wil de gemeente ook graag andere groepen inwoners van Maarssen uitnodigen hun bijdrage te leveren. Om de civil society te versterken, is in de Kadernota Vrijwillige Inzet Maarssen een aantal speerpunten genoemd waar op wordt ingezet. Deze speerpunten zijn hierna kort samengevat.

Ontwikkelen van netwerken

Het is belangrijk om het aanbod van vrijwilligerswerk zo divers mogelijk te laten zijn. De (potentiële) vrijwilliger krijgt dan meer zicht op en keuze in soort en duur van het vrijwilligerswerk. Die keuzemogelijkheid kan ook bevorderend werken op de doorstroming. Bijvoorbeeld van een korte afgebakende klus naar een meer langduriger vorm van vrijwilligerswerk. Daarnaast kan een divers aanbod een loopbaanperspectief bieden dat interessant is voor vrijwilligers. Organisaties moeten hier hun aanbod op ontwikkelen. Daarom wordt er gestart met een overlegplatform, het Netwerk Vrijwilligersorganisaties. Or-

organisaties ontmoeten elkaar in het overleg, delen kennis en ervaring. Zij kunnen ook gebruik maken van elkaars ondernemerschap en van elkaars klantrelaties. Dit alles om zoveel mogelijk flexibel te kunnen zijn naar de vrijwilliger.

Investeren in ondersteuning, scholing en maatschappelijke vaardigheden

De Vrijwilligersvacaturebank wordt omgevormd naar een Vrijwilligerscentrale waarbinnen de vacaturebank blijft bestaan. Deze Vrijwilligerscentrale biedt ondersteunende activiteiten aan het werkveld zelf. Er gaat meer aandacht uit naar coördinatie, uitvoeringsondersteuning, voorlichting en communicatie. Ook wordt praktische ondersteuning aangeboden door de Vrijwilligerscentrale. De Vrijwilligerscentrale zal door deze werkzaamheden gaan fungeren als training- en adviesbureau voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. De Vrijwilligerscentrale zal een voorziening zijn waar alle informatie over vrijwilligers samenkomt en die als vraagbaak fungeert. Er is juridische kennis aanwezig voor vrijwilligers maar ook kennis over subsidiemogelijkheden en sponsoring.

Vrijwilligerswerk waarderen en erkennen

Eenmaal per jaar wordt de vrijwilligersprijs uitgereikt en ook een prijs voor de jonge vrijwilliger. De vrijwilligersmarkt in Maarssen draagt bij aan de promotie van vrijwilligers. De gemeente Maarssen gaat jaarlijks een mediacampagne inzetten om het doen van vrijwilligerswerk te promoten.

Ontwikkelen maatschappelijke stages.

Een maatschappelijke stage is een vorm van leren binnen of buiten de school, waarbij leerlingen door middel van vrijwilligersactiviteiten kennis maken met allerlei aspecten en onderdelen van de samenleving. De gemeente stimuleert en ondersteunt deze ontwikkeling. Vrijwilligersorganisaties gaan voorlichting geven op scholen om hun organisatie voor het voetlicht te brengen en zullen samen met scholen moeten komen tot een goede begeleiding van de scholieren bij hun stage.

In Maarssen bestaan overigens al initiatieven om te komen tot invulling van maatschappelijke stageplaatsen. Dit met medewerking van enkele scholen voor voortgezet onderwijs in Maarssen. De Vrijwilligersvacaturebank is hierbij betrokken.

Mantelzorgondersteuning

Mantelzorgers onderscheiden zich van vrijwilligers op welzijn- of zorggebied doordat mantelzorgers zorg verlenen vanuit een persoonlijke band met degene voor wie ze zorgen (er wordt niet voor gekozen). Vrijwilligers op welzijn- of zorggebied werken daarentegen vaak vanuit georganiseerde vrijwilligersorganisaties. Mantelzorgers hebben ook andere ondersteuningsbehoeften dan vrijwilligers, zoals die op het gebied van psychische en financiële belasting. De gemeente zal daarom in 2008 met een aparte nota komen over de Mantelzorgondersteuning.

4.5 Thema D Meedoen mogelijk maken

Inleiding

Centraal in de Wmo staan de begrippen zelfredzaamheid en participatie. Iedere burger, ongeacht diens beperkingen, moet 'mee kunnen doen'. Dat betekent, vanuit de Wmo, dat iedereen zijn huishouden moet kunnen voeren, zich kan verplaatsen in en rond huis en er ook op uit kan trekken voor activiteiten buitens huis en voor het onderhouden van sociale contacten. Dat lijkt logisch en makkelijk voor iemand die voldoende zelfredzaam en mobiel is. Maar wat als dat niet het geval is? Hoe komt hij er dan achter op welke gebieden en van wie er hulp is te verwachten en welke voorzieningen er zijn om toch (weer) mee te kunnen blijven doen?

Er zijn bronnen genoeg waar informatie te verkrijgen is, maar zie uit die veelheid maar eens wijs te worden. Laat staan wanneer vraagverheldering, deskundig advies en maatwerk nodig zijn om dat 'mee blijven doen' adequaat te kunnen realiseren. Er is dan sprake van cliëntondersteuning: het bieden van hulp bij het maken van keuzes en/of het oplossen van problemen. Op basis van het Visiedocument wonen, welzijn en zorg en gesterkt door de komst van de Wmo, wil Maarssen de cliëntondersteuning in woord en daad in de komende jaren verder uitbouwen. Daarnaast wordt verder gewerkt aan algemene maatregelen en voorzieningen om Maarssense inwoners zoveel mogelijk mee te laten doen aan de samenleving. En waar nodig zorgt de gemeente voor het verstrekken van individuele voorzieningen aan mensen met een fysieke beperking of psychosociale problemen.

Informatie en advies

In het al eerder genoemde Visiedocument heeft de gemeente zich ten doel gesteld alle oudere bewoners en andere zorgvragers te kunnen voorzien van informatie en advies wanneer zij dat nodig hebben om zelfstandig te blijven functioneren. Begin dit jaar is het WMO Loket geopend in sportcomplex Bisonsport. Dit loket combineert en bundelt informatie en kennis voor en over ouderen en andere zorgvragers. Tevens heeft het loket de deskundigheid in huis om individuele hulpvragen te beoordelen (indicatiestelling) en op basis daarvan tot verstrekking van voorzieningen over te gaan (rolstoel, traplift, scootmobiel, hulp bij het huishouden e.d.). Door deze centralisering van informatie en advies is het mogelijk het aanbod vanuit welzijn, wonen en zorg op elkaar aan te laten sluiten en in samenhang te organiseren. De consultants van het loket maken daarbij gebruik van een speciaal hiervoor ontwikkelde digitale productencatalogus, die overigens ook door anderen kan worden geraadpleegd.

Tegelijk met het WMO Loket zijn in Maarssen-dorp en Maarssenbroek wijksteunpunten geopend. Te weten in woonzorgcentrum Merenhoef, activiteitencentrum De Vondel en in het beschermd wonen complex Willem van Hoornhof. Deze wijksteunpunten zijn een gezamenlijk initiatief van Stichting Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening (SWMD), woonzorgcentra Maria Dommer en Merenhoef en van Zuwe. De wijksteunpunten geven informatie aan cliënten en verwijzen hen voor advies en indicatiestelling naar het WMO Loket. Naast deze samenwerking heeft het WMO Loket contacten met andere loketten, zoals het Jeugdloket, de meldpunten voor OGGZ en die voor de preventieve gezondheidszorg.

Verder subsidiëren de gemeente verschillende lokale organisaties die elk een eigen specialistische informatie- en adviesrol vervullen. Voorbeelden hiervan zijn de Stichting Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening, het Steunpunt Mantelzorg, de Wmo-raad en het Gehandicapten Platform Maarssen, die in de gemeente informatie en advies ver-

strekken aan kwetsbare groepen. De SWMD heeft een ouderenadviseur in dienst die gratis informatie en advies geeft aan zelfstandig wonende ouderen. Daarnaast bieden organisaties als MEE eveneens cliëntondersteuning in onze gemeente.

Mee (blijven) doen

Naast het zorgen voor goede informatie en een bereikbare en toegankelijke één-loketfunctie, heeft de gemeente ook tot taak de maatschappelijke participatie te bevorderen. Het gaat daarbij om het bevorderen dat bepaalde doelgroepen zelfstandig kunnen (blijven) functioneren en dat zij kunnen (blijven) deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. Met name mensen met een beperking, een chronisch psychisch of psychosociaal probleem zijn hierbij in beeld. En in het bijzonder in die situaties waarin hun participatie via het treffen van algemene maatregelen en zonder speciale tussenkomst van de gemeente bevorderd kan worden. Bijvoorbeeld door het bereikbaar en toegankelijk maken van openbare gebouwen en het creëren van algemene gehandicaptenparkeerplaatsen. Maar ook het levensloopbestendig maken van woningen of het organiseren van sport- en sociaalrecreatieve activiteiten voor de doelgroep.

Kenmerkend voor het treffen van deze maatregelen is het zogenoemde "inclusief beleid". Dat wil zeggen dat bij de beleidsontwikkeling en -uitvoering rekening gehouden wordt met de verschillen tussen mensen met en zonder beperkingen. Deze maatregelen kunnen daarom ook ten goede komen aan andere inwoners die niet onder de genoemde categorieën vallen.

In de afgelopen jaren heeft de gemeente inclusief beleid al toegepast. Zo is bij de wijk-schouwen nadrukkelijk gekeken naar de problemen die gehandicapten met hun rolstoel of scootmobiel op de openbare weg ervaren. Vervolgens zijn bij de herinrichting van de infrastructuur in die wijken die problemen zoveel mogelijk opgelost. Een aanpak die ook in de nieuwe benaderingswijze van de wijken aandacht en inzet blijft behouden. Daarnaast wil de gemeente het zelfstandig blijven wonen bevorderen door het levensloopbestendig maken van woningen. Hierover heeft de gemeente prestatie afspraken gemaakt met Portaal. Zo zal Portaal in de komende jaren in Bisonspoor stapsgewijs een aantal woningen gaan aanpassen: weghalen van drempels, verbreding van de deuren enz.

Ook het creëren van woonserviceszones draagt bij aan het bevorderen van maatschappelijke participatie en het zelfstandig kunnen blijven wonen. In 2007 is de gemeente hierover in gesprek gegaan met verschillende partijen in het Lokaal Zorgnetwerk. Dat zijn met name de lokale woonzorgcentra, Zuwe Zorg, de woningbouwcorporatie en de Stichting Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Zo'n woonservicezone is een geografisch en sociaal samenhangend deel van de gemeente. Daarbinnen kunnen vormen van (niet-) zelfstandig wonen voorkomen en kunnen zorg-, hulp- en welzijnsactiviteiten dichtbij of aan huis geleverd worden.

Veel welzijnsactiviteiten worden geboden door instellingen die door de gemeente Maarssen worden gesubsidieerd. De Stichting Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening Maarssen (SWMD) neemt een belangrijke rol in. Zo brengen de medewerkers van deze stichting, merendeels vrijwilligers, maaltijden aan huis en regelen zij de personen-alarmering en de boodschappen- en hulpdiensten. Verder leggen zij huisbezoeken af, pakken de beide ouderenadviseurs de meer complexe problemen in de doelgroep op en organiseren zij diverse cursussen en activiteiten.

Verstrekingen

De genoemde maatregelen en voorzieningen kunnen worden gezien als "voorliggende voorzieningen". Dat wil zeggen dat zij kunnen helpen voorkomen dat inwoners al in een vroeg stadium een beroep op individuele voorzieningen moeten doen. Dat zal niet altijd lukken, vandaar dat inwoners bij de gemeente kunnen aankloppen voor bijvoorbeeld de aanpassing van hun woning en het verkrijgen van een scootmobiel of rolstoel. Sinds 2007 kunnen inwoners ook bij de gemeente terecht voor het aanvragen van hulp bij het huishouden, in natura of via een persoonsgebonden budget. De Sociale Verzekeringsbank ondersteunt budgethouders op het gebied van werkgeverschap en belastingen. In het verstrekingenbeleid past ook het zogenoemde collectieve vervoer, beter bekend als de Regiotaxi. In samenwerking met omliggende gemeenten is dit vervoer geregeld en vindt de kwaliteitsbewaking plaats.

Of iemand 'toegang' heeft tot een voorziening hangt echter altijd af van de individuele kenmerken en de levenssituatie van de persoon. De toekenning van een voorziening is daarom altijd gekoppeld aan een (medische) indicatiestelling die door het WMO Loket wordt voorbereid en afgegeven.

Naast deze maatschappelijke voorzieningen, geeft de gemeente vanuit de sociale dienst ook individuele ondersteuning aan bepaalde kwetsbare groepen. Zo is er de schuldhulpverlening, wordt bijzondere bijstand verstrekt en kent de gemeente voor deze doelgroep de U-pas regeling. Verder is er de Rechtswinkel en kunnen cliënten gebruik maken van het digitale programma 'Bereken je recht'. In sommige gevallen gaat het bij de maatschappelijke voorzieningen en de sociale hulpverlening om dezelfde personen. Dit is voor de gemeente Maarssen reden om zich nader te beraden op een meer integrale benadering en ondersteuning van deze groep cliënten.

Wmo en Wet werk en bijstand

In de praktijk hebben sommige cliënten die een Wmo-voorziening krijgen, gelijktijdig ook te maken met de sociale dienst, in het bijzonder met de Wet werk en bijstand (WWB). Het gaat hierbij doorgaans om personen die maatschappelijk, fysiek en/of psychisch in een kwetsbare positie verkeren. Daarnaast zijn er WWB'ers voor wie een reguliere baan geen optie (meer) is. Hierdoor lopen zij de kans sociaal geïsoleerd te raken. Sociaal-maatschappelijke activering en participatie kan voor deze groep een oplossing zijn. Bijvoorbeeld door het voorbereiden op en bieden van een vrijwilligersfunctie. Dit gebeurt al in samenwerking met de vrijwilligersvacaturebank of via toeleiding van deze mensen naar wijkbedrijven. Hierdoor is het mogelijk hen een zinvolle dagbesteding te bieden, hetgeen weer van invloed kan zijn op verbetering van hun psychische en/of fysieke belemmeringen. In dat opzicht ligt er een relatie met de Wmo, die zowel insteekt op vrijwilligersbeleid als op meedoen. Meedoen in alle facetten van de samenleving en regie houden over je eigen leven. Reden om de effecten en mogelijkheden van de Wmo op de consequenties van de WWB en omgekeerd op elkaar af te stemmen.

4.6 Thema E Voorkomen en verzorgen

Inleiding

Zoals al eerder vermeld doet de gemeente, vanuit de Wmo-gedachte, een beroep op de eigen kracht en het initiatief van haar inwoners. Veel inwoners zijn in staat om de eigen problemen op te lossen en te participeren in de samenleving. Toch zijn er ook groepen inwoners die het niet redden. Binnen dit Wmo-thema gaat het om specifieke groepen die in aanmerking komen voor maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg.

Het gaat om mensen die niet of moeilijk in staat zijn om in de eigen bestaansvoorwaarden te voorzien, zoals een dak boven het hoofd, voedsel, inkomen, sociale contacten of zelfverzorging. Deze mensen hebben vaak meerdere problemen tegelijkertijd. Daarbij kan worden gedacht aan sociaal isolement, verwaarlozing van het eigen lichamelijk functioneren en dat van eventuele kinderen, problemen door (huiselijk) geweld. Maar ook aan vervuiling van de woonruimte en/of woonomgeving, overlastgevend gedrag, gebrek aan een vaste of stabiele woonruimte, schulden, psychische problemen en verslavingsproblemen.

Zij worden geholpen door vrijwilligers en/of professionele organisaties die met elkaar een vangnet vormen. Verder vragen familie, burens en omstanders vaak om hulp, waardoor er een grote kans is op ongevraagde bemoeienis of hulpverlening (bemoeizorg).

Binnen onze gemeente is een groot aanbod van mogelijkheden voor maatschappelijke ondersteuning. Dit wil de gemeente graag behouden, stimuleren en waar nodig versterken. Een goede samenwerkingsrelatie met centrumgemeente Utrecht is in dezen van groot belang. Preventief werken om te voorkomen dat problemen vergroten is hierbij overigens nadrukkelijk aan de orde.

Bij deze specifieke ondersteuningsvragen blijkt dat samenhang, samenwerking en werken aan (kleine) resultaten succesvol is. In de afstemming met professionele en vrijwillige inzet kan een kwaliteitsslag gemaakt worden. Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor de welzijns- en zorgpartijen.

Preventie en voorzieningen

Vanuit het huidige gezondheidsbeleid ondersteunt en/of begeleidt de gemeente, zo mogelijk preventief, haar inwoners. Bijvoorbeeld vanuit de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv) die de gemeente de taak geeft om collectieve preventietaken uit te voeren. Zo wordt bijgedragen aan preventieprogramma's en het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ).

Voor het huidige beleid zijn de volgende nota's belangrijk:

- Nota Lokaal Gezondheidsbeleid
- Kadernota Vrijwillige Inzet Maarssen (Vrijwilligerswerkbeleid)
- Notitie Mantelzorgondersteuning (in ontwikkeling)

Wat betreft voorzieningen op het gebied van maatschappelijke opvang werkt Maarssen samen met centrumgemeente Utrecht. Dit betekent onder meer dat er in Utrecht voorzieningen voorhanden zijn waarvan inwoners van Maarssen gebruik kunnen maken. Het betreft onder meer de opvang van dak- en thuislozen en de vrouwenopvang. Voor wat betreft de maatschappelijke opvang heeft Utrecht aangegeven dat de regiogemeenten

meer zouden moeten betekenen in preventieve zin. Dit ter voorkoming van opvang in Utrecht. Ook kunnen Maarssense inwoners gebruik maken van het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld dat is gevestigd in Utrecht. Ook wat betreft het aanbod van verslavingszorg is Maarssen gericht op de gemeente Utrecht, waar deze voorzieningen voorhanden zijn.

Maarssen kent een aantal voorzieningen waar mensen ondersteuning kunnen krijgen. Zo biedt het algemeen maatschappelijk werk voorlichting en begeleiding aan mensen met verslavingproblematiek, schulden en gevoelens van eenzaamheid. Daarnaast zijn er diverse instanties die zich richten op ondersteuning van zorgwekkende gezinnen en zorgmijders. Aan jeugd en jongeren worden op school preventieve voorlichtingsprogramma's aangeboden op het gebied van verslaving. Verder is er een overlegplatform waarin diverse disciplines vertegenwoordigd zijn voor de aanpak van woonoverlast in Maarssen. Ook biedt de gemeente huisvesting en dagbesteding aan personen met psychosociale problematiek en is er een schuldhulpverlening regeling. Om voor schuldhulpverlening in aanmerking te komen hanteert Maarssen een inkomensgrens van 150% van het minimumloon. Zowel woningcorporatie Portaal als het algemeen maatschappelijk werk geven aan dat een heel aantal huurders/cliënten het hoofd niet of nauwelijks boven water kunnen houden. Dit ondanks het feit dat hun inkomen boven de inkomensgrens uitkwam om voor schuldhulpverlening in aanmerking te komen.

Ontwikkelingen

Met haar Plan van aanpak verloedering en overlast 2005–2007 richt het kabinet haar koers binnen de OGGZ op verkommering, verloedering en op de vermindering van overlast. Dit gaat gepaard met het overhevelen van AWBZ-middelen naar gemeenten. Gemeenten krijgen hierdoor de mogelijkheid en zeggenschap om dienstverlening bij GGZ-instellingen in te kopen. De gemeentelijke regierol wordt hierdoor versterkt. Daarnaast is het wettelijk kader voor de OGGZ per 1 januari 2007 ondergebracht in de Wmo. Reden voor deze overheveling is onder meer het versterken van de samenhang tussen de OGGZ, de maatschappelijke opvang en verslavingszorg vanwege een grote mate van overlap in doelgroepen.

Uit bijeenkomsten over de aanpak van woonoverlast situaties is naar voren gekomen dat er een groep kwetsbare inwoners is die meer aandacht behoeft dan nu wordt gegeven. Uit onderzoek door de GGD MN blijkt dat deze groep groeiend is. Het gaat hierbij om mensen die niet of moeilijk in staat zijn om in de eigen bestaansvoorwaarden te voorzien (een dak boven het hoofd, voedsel, inkomen, sociale contacten en zelfverzorging). Om juist deze mensen te kunnen bereiken en toe te leiden naar de reguliere zorg is besloten om een (regionaal) Meldpunt OGGZ op te zetten. Dit meldpunt gaat de coördinatie regelen tussen de melding en de organisatie die het best passend hulpverleningsaanbod verzorgt en kan inzetten.

Mede op advies van de deelnemers aan het overleg aanpak woonoverlast situaties de gemeente Maarssen er voor gekozen om per 1 januari 2008 deel te nemen aan het regionale Meldpunt OGGZ. Mogelijkheden worden onderzocht om de wijkcommissies te vragen signalen van eenzaamheid aan dat meldpunt door te geven.

5 Toekomstig beleid, doelstellingen en acties

5.1 Inleiding

In hoofdstuk 4 is de huidige situatie en stand van zaken ten aanzien van de vijf Wmo-thema's beschreven. Dit hoofdstuk gaat, aan de hand van die thema's, in op het toekomstige gemeentelijk Wmo-beleid. Vertrekpunt daarbij is het Visiedocument Wonen, welzijn en zorg 2005 – 2010 en het Raadsprogramma Trots op Maarssen 2006 – 2010.

Dit hoofdstuk beperkt zich tot specifieke doelstellingen en acties die voortkomen uit de Wmo. Voor bestaand dan wel in ontwikkeling zijnde beleid en uitvoering daarvan wordt verwezen naar hoofdstuk 4 en naar de verschillende beleidsnota's. Een schets van de achtergrond en doelstelling van de meest relevante nota's en plannen zijn in bijlage II. opgenomen.

De bedoeling is het gemeentelijk (Wmo)-beleid voor te bereiden en uit te werken in nauwe samenwerking of afstemming met betrokken partijen. Dat zijn met name de inwoners, maatschappelijke organisaties en andere instellingen alsmede de gemeentelijke adviesraden. Dit overigens met behoud van de te onderscheiden rollen en autonomie van alle partijen.

Bij de hierna geformuleerde doelstellingen en actiepunten is waar mogelijk een planning aangegeven. Mede op basis van nader onderzoek en afhankelijk van lopende en nieuwe ontwikkelingen wordt een meer gedetailleerde planning opgesteld. Ook de beschikbaarheid van noodzakelijke samenwerkingspartners kan van invloed zijn op die planning. Zo kan die beschikbaarheid een verschuiving in bijvoorbeeld de begin- en eindtijd of de doorlooptijd geven. Bovendien is in een aantal gevallen vooraf een nulmeting nodig om te bepalen of en zo ja, op welke wijze acties worden opgepakt. In de (nog op te stellen) jaarplannen en plannen van aanpak, worden de acties meer concreet uitgewerkt en beschreven, wordt de planning nader uitgewerkt en worden eventuele benodigde gelden vastgesteld.

De doelstellingen en actiepunten in deze vierjaren beleidsnota zijn richting gevend. Bij 5.7 zijn alle doelstellingen en actiepunten schematisch samengevat.

5.2 Thema A Samenleven

Inleiding

Over vier jaar wil de gemeente in Maarssen een situatie hebben bereikt waarin de woonomgeving van mensen zichtbaar schoner, veiliger en prettiger is. Een woon- en leefomgeving die bovendien uitnodigt tot en/of ruimte biedt aan sociale contacten en activiteiten op gebieden als sport, kunst en cultuur, hobby, recreatie en educatie. Wederkerigheid staat daarbij centraal, dat wil zeggen dat de gemeente investeert in en ondersteuning geeft aan haar burgers. En omgekeerd doen de inwoners op hun beurt, bijvoorbeeld als (wijk)bewoner of vrijwilliger, iets terug voor de Maarssense samenleving. Die wederkerigheid en de genoemde onderwerpen zijn terug te vinden in het beleid dat de gemeente op de verschillende terreinen al uitvoert of aan het ontwikkelen is.

Huiselijk geweld

In aanvulling op dat beleid en in relatie met het Thema 'Samenleven' wil de gemeente in de komende jaren het huiselijk geweld aanpakken. Uitgangspunten daarbij zijn in ieder geval een snelle signalering en stopzetting van het geweld alsmede het minimaliseren van de gevolgen ervan door een adequaat hulpaanbod. Een hulpaanbod dat zich zowel kan richten op het slachtoffer als de dader en eventuele getuigen. Die aanpak geeft de gemeente vorm in samenwerking met onder andere (lokale) organisaties en met professionals, zoals huisartsen, fysiotherapeuten, politie en docenten. Maar ook burens en/of anderen kunnen een waardevolle rol spelen bij het terugdringen en verminderen van deze problematiek. Momenteel bereidt het Kabinet een wetsvoorstel voor om gemeenten op termijn de bevoegdheid te geven een tijdelijk huisverbod op te leggen.

Doelstelling 1

- Het voorkomen en verminderen van het huiselijk geweld gericht op,
  1. het versterken van de preventie
  2. het verbeteren van de signalering van huiselijk geweld
  3. het verbeteren van hulp aan slachtoffers van huiselijk geweld

Actiepunten:

- ◆ Het in kaart brengen van de vormen, omvang en ernst van huiselijk geweld (2008 e.v.)
- ◆ Voorbereidingen treffen op het preventief huisverbod in relatie tot uitvoering van de wet (2008)
- ◆ Het realiseren van het (regionale) meldpunt huiselijk geweld (2008)
- ◆ Brede bekendheid geven aan het meldpunt huiselijk geweld (2008 e.v.)
- ◆ Het bevorderen van interdisciplinaire samenwerking van hulporganisaties, opsporingsinstanties en andere relevante partijen bij de preventie en aanpak van huiselijk geweld (2008 e.v.)

Aandacht voor specifieke doelgroepen

Samenleven betekent ook rekening houden met specifieke doelgroepen en hen betrekken bij de diverse facetten van de maatschappij. Dat wil zeggen hen informeren en raadplegen over aspecten van wonen, welzijn en zorg. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de doelgroep allochtonen. Daarnaast zijn er ook doelgroepen als doven en slechthorenden, slechtzienenden en blinden en cliënten met een psychische of verstandelijke beperking.

De participatie van deze doelgroepen in de Maarsse samenleving en de ontwikkeling ervan heeft tot op heden nog onvoldoende aandacht gekregen. Dit komt onder andere omdat het aantal inwoners dat onder zo'n doelgroep geschaard kan worden, beperkt is. De gemeente wil daarom wegen zoeken om die participatie te bevorderen, waardoor ook de belangen en wensen van deze doelgroepen in het Wmo-beleid voldoende tot hun recht komen.

Doelstelling 2

- Het bevorderen van de participatie van specifieke doelgroepen aan de Maarssense samenleving en hun betrokkenheid bij beleidsontwikkeling en -uitvoering.

Actiepunten:

- ◆ Het inventariseren van de omvang en samenstelling van te onderscheiden specifieke doelgroepen (2008)
- ◆ Inventariseren van de wensen en behoeften van deze doelgroepen (2008)
- ◆ Bepalen van het noodzakelijke beleid en bijbehorende uit te voeren acties (2009)

5.3 Thema B Opgroeien en opvoeden

Inleiding

De gemeente wil het jeugdbeleid integraal, dat wil zeggen in samenhang met andere beleidsterreinen, benaderen. Vanuit die integrale aanpak en gegeven haar regiefunctie behartigt de gemeente de belangen van de jeugd en jongeren. Dat doet zij door het onderling verbinden van en samenwerken met de verschillende organisaties op de diverse beleidsterreinen.

Elektronisch kinddossier, Centrum voor Jeugd en Gezin en aanpak voorkomen kindermishandeling

Jeugd, jongeren en opvoeding zijn actuele onderwerpen die volop in de schijnwerpers staan. Zo staan het landelijk Elektronisch kinddossier (EKD) en lokaal een digitaal systeem voor de jeugdgezondheidszorg op stapel. Een andere nieuwe ontwikkeling is het opzetten van laagdrempelige Centra voor jeugd en gezin, de CJG's. En verder is er een de landelijk ontworpen methode Aanpak Kindermishandeling dat gericht is op gemeenten, provincies en jeugd(zorg)instellingen. De gemeente sluit zich bij deze ontwikkelingen aan.

Doelstelling 3

- In de periode 2008-2011 invoeren van een Elektronisch kinddossier.

Actiepunten:

- ◆ Vanuit de regierol de voorbereidingen treffen voor het invoeren van een EKD (2008)
- ◆ Het bevorderen van de hiervoor noodzakelijke en integrale samenwerking (ketenbenadering) met betrokken partijen, waaronder die uit de sector van de jeugdgezondheid (2008);
- ◆ Vanaf 2008 het EKD gefaseerd invoeren (2008 e.v.)

Doelstelling 4

- Het bevorderen van betere samenhang op het gebied van jeugdbeleid, de jeugdgezondheidszorg en de jeugdzorg.

Actiepunten:

- ◆ In overleg met het Samenwerkingsverband Utrecht West (SUW) en de zorgsector, het maatschappelijk werk en het onderwijs vorm, inhoud geven en opzetten van een laagdrempelig Centrum voor Jeugd en Gezin (2008 e.v.)
- ◆ Het inventariseren van de bestaande voorzieningen voor jeugd- en gezinshulp op lokaal en regionaal niveau (2008 e.v.)
- ◆ Het bepalen van mogelijke overlap in die voorzieningen en daar passende oplossingen voor vinden (2009).
- ◆ Het zorgen voor een toegankelijke en goed bereikbare vestigingslocatie van het CJG binnen de gemeentegrenzen (2008)

Doelstelling 5

- Het voorkomen en doen afnemen van kindermishandeling.

Actiepunten:

- ◆ In het Samenwerkingsverband Utrecht West (SUW) en de zorgsector, de kinderopvang, de sportclubs en het onderwijs vorm en inhoud geven aan signaleren en doen afnemen van kindermishandeling om de onderlinge samenwerking te versterken bij de aanpak van kindermishandeling (2008 e.v.)
- ◆ Bepalen van het noodzakelijke beleid en bijbehorende uit te voeren acties (2008 e.v.)

Psychosociale problematiek

Uit onderzoek van de GGD-MN blijkt dat de ouders van bijna de helft van het aantal kleuters zich zorgen maakt over een of meerdere aspecten van de psychische gezondheid van hun kind. Dat aantal ligt 5% boven het regionale cijfer. De gemeente vindt deze gegevens alarmerend genoeg om daar nader onderzoek naar te laten doen.

Doelstelling 6

- Het inventariseren van de noodzaak tot en de vereiste aanpak van psychosociale hulp aan kleuters en jonge kinderen tot 12 jaar.

Actiepunten:

- ◆ In samenwerking met onder andere de eerstelijnsgezondheidszorg en GGD Midden Nederland en jeugdzorginstellingen de aard en omvang van de psychosociale problematiek bij deze kinderen nader in kaart brengen (2009 e.v.)
- ◆ Op basis van de onderzoeksresultaten een plan opstellen om preventief dan wel curatief deze problematiek aan te pakken (2009 e.v.)

5.4 Thema C Inzet voor elkaar

Inleiding

De gemeente heeft een samenleving voor ogen waarin inwoners elkaar opvangen en helpen als dat nodig is. Zo zijn in de Kadernota Vrijwillige Inzet Maarsssen peilers genoemd om vrijwilligersorganisaties en haar vrijwilligers te ondersteunen. De vrijwillige inzet van mensen ligt op veel terreinen: sport, cultuur, welzijn, ouderenwerk, jongerenwerk, wijkwerk, onderwijs, kerken e.d. Naast de reguliere vrijwillige inzet is er inzet van mantelzorgers. Zoals gezegd zal de gemeente aan de ondersteuning van mantelzorgers aparte notitie wijden.

Doelstelling 7

- Het organiseren en bieden van vraaggerichte ondersteuning aan mantelzorgers.

Actiepunten:

- ◆ Het inventariseren van de bestaande vormen en wensen van mantelzorgondersteuning in Maarsssen en omgeving (2008)
- ◆ Het onderzoeken van mogelijke scenario's voor het verder vorm en inhoud geven van mantelzorgondersteuning en respijtzorg, inclusief de varianten van zelf uitvoeren, inhuren of uitbesteden (2008)
- ◆ In samenwerking met bestaande organisaties, waaronder het lokaal steunpunt mantelzorg en lokale instellingen, mantelzorgondersteuning verder ontwikkelen (2008)

5.5 Thema D Meedoen mogelijk maken

Inleiding

De gemeente ziet het als haar taak haar inwoners te ondersteunen hun hulpvragen. Dat betekent onder andere hulp bieden bij vraagverheldering en advisering, maar ook hen wegwijs maken in de vele zorg-, wonen- en welzijnsvoorzieningen. De diensten van het WMO Loket en het bieden van cliëntondersteuning zijn hierbij van belang.

WMO Loket

In januari 2007 is het WMO Loket van start gegaan met een beperkt kernpakket van diensten. Toen stond de gemeente reeds voor ogen deze dienstverlening fasegewijs uit te breiden, waarbij gekozen is voor het verbreden van het dienstenpakket. Dit betekent meer informatie en advies over een toenemend aantal diensten en producten op het terrein van wonen, welzijn en zorg. Een verbreding van het dienstenpakket van het WMO Loket betekent dat er aandacht moet komen voor afstemming, samenhang en samenwerking met andere voorzieningen en organisaties. Maarssen kiest niet voor verdieping van de dienstverlening, omdat het loket dan een te specialistische karakter en daarmee een te smalle invulling krijgt. Voor specialistische hulp zijn er namelijk genoeg andere partijen in beeld waar doelgericht vanuit het loket naar verwezen kan worden en waarmee wordt samengewerkt.

Doelstelling 8

- Het verbreden van het dienstenpakket en het verder professionaliseren van de dienstverlening van het WMO Loket.

Actiepunten:

- ◆ Verbreden van het dienstenpakket van het WMO Loket (2008)
- ◆ De toegang tot en dienstverlening van het WMO Loket verder digitaliseren, waaronder optimaliseren van de productencatalogus en het digitaal aanvragen van Wmo-voorzieningen (2008 e.v.)
- ◆ Versterken van de samenwerking met andere voorzieningen en (specialistische) organisaties, zoals wijksteunpunten en het mantelzorgsteunpunt, alsmede de zorg-, welzijns en dienstverleningsinstellingen (2008 e.v.)
- ◆ Het met een aantal zorg- en welzijnspartners vormgeven aan de huisvesting en samenwerking in het nog te bouwen complex De Eenhoorn in Maarssenbroek (2008 e.v.)
- ◆ Vergroten en bestendigen van de bekendheid van het WMO Loket onder de (potentiële) gebruikers en aanbieders van wonen, welzijn en zorg (2008 e.v.)

Cliëntondersteuning

Cliëntondersteuning heeft de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) tot doel, waardoor zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie wordt bevorderd. Dat kan via informatie en advies, maar gebeurt vooral ook door uitgebreide vraag- verheldering en kortdurende en kort cyclische ondersteuning bij keuzes op diverse levensterreinen. Cliëntondersteuning gaat dus een stap verder dan het geven van informatie en advies. Deze ondersteuning is gericht op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is zij het zelf en/of met hun omgeving niet kunnen oplossen. De gemeente Maarssen wil deze vorm van dienstverlening aan haar inwoners aanbieden.

Doelstelling 9

- Het organiseren en bieden van vraaggerichte cliëntondersteuning aan de inwoners.

Actiepunten:

- ◆ Het inventariseren van de bestaande vormen van cliëntondersteuning in Maarsse en omgeving (2008)
- ◆ Het Onderzoeken van mogelijke scenario's voor het verder vorm en inhoud geven van cliëntondersteuning, inclusief de varianten van zelf uitvoeren, inhuren of uitbesteden (2008 e.v)
- ◆ In samenwerking met bestaande organisaties, waaronder MEE (Nederland) en lokale instellingen, een programma voor cliëntenondersteuning ontwikkelen (2008 e.v.)

Het bieden van voorzieningen

De noodzaak van en behoefte aan individuele voorzieningen, zoals een traplift, andere op maat gemaakte woningaanpassingen en bepaalde vormen van vervoer(middelen) neemt voortdurend toe. Voorzieningen waarvoor een indicatiestelling nodig is. Die toename is deels toe te schrijven aan het ouder worden van de bevolking en de wens om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Maar ook het ontbreken van meer collectieve of voorliggende voorzieningen speelt hierbij mogelijk een rol. Het gaat dan om voorzieningen die niet voor een bepaalde cliënt met een specifieke handicap bestemd zijn, maar iedereen ten goede komen. Wanneer die voorzieningen aanwezig zijn, zoals standaard brede deuren en rollator en rolstoel toegankelijke toilet- en doucheruimten, dan kan bijvoorbeeld een individuele woningaanpassing achterwege blijven.

De ondersteuning door mantelzorgers en vrijwilligers kan ook gezien worden als een voorliggende voorziening. Hierdoor kan bijvoorbeeld geïndiceerde hulp bij het huishouden achterwege blijven, uitgesteld worden of men kan toe met minder uren.

Het voordeel van algemene voorzieningen is ook het feit dat die zonder een individuele aanvraag beschikbaar zijn. Dit bevordert de mogelijkheid van inwoners om, zonder directe bemoeienis van de gemeente, zelfredzaam te blijven en inrichting aan hun eigen leven te geven. Dit past ook in het in hoofdstuk 4 al eerder genoemde 'inclusief beleid'. Inclusief beleid zorgt er voor dat er maatregelen en voorzieningen worden getroffen waar alle inwoners van kunnen profiteren.

De gemeente wil nagaan of en op welke wijze er een efficiëntere, effectievere en een klantvriendelijke mix is te vinden in het voorzieningenaanbod. Daarbij valt te denken aan het levensloopbestendig bouwen of renoveren van woningen en het creëren van woon-servicezones. Hierdoor kunnen inwoners met een hulp- of zorgbehoefte langer zelfstandig blijven wonen. Zo kunnen de servicezones, binnen een bepaalde straal in een wijk of kleine kern, zorg- en welzijnsdiensten dichtbij of aan huis leveren.

Doelstelling 10

- De zelfstandigheid van inwoners bevorderen zonder verstrekking van extra individuele voorzieningen.

Actiepunten:

- ◆ Het onderzoeken van mogelijkheden op het gebied van collectieve of algemene voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg (2008)
- ◆ De regierol nemen om woonservicezones te creëren en voldoende toe te rusten voor een adequaat zorg- en welzijnsaanbod aan of dicht bij huis (2008 e.v.)
- ◆ Het (preventief) treffen van algemene voorzieningen door het bevorderen van levensloopbestendige bouw of renovatie van woningen (2009)
- ◆ Het verbeteren van de toegankelijkheid van openbare gebouwen (2008).

Kwaliteitsbewaking

Zowel op grond van de Wmo als om organisatorische en inhoudelijke reden is het nodig regelmatig onderzoek te doen naar de uitvoering van de Wmo-voorzieningen. De uitkomsten van het monitoren kunnen leiden tot aanpassing van het beleid en verbetering van de uitvoering ervan. Het verdient overigens aanbeveling waar mogelijk onderzoeken te laten samenvallen en een planning te maken van de frequentie en momenten waarop die onderzoeken plaatsvinden. Daarbij kunnen ook onderzoeken van externe organisaties in de gemeente Maarssen betrokken worden.

Monitoring is voor de gemeente geen nieuwe activiteit. Zij doet dat regelmatig al op vele beleidsterreinen, waaronder op onderdelen van de Wmo-beleid. Niettemin wil zij in dit beleidsplan expliciet het monitoren van het Wmo-beleid op klantniveau opnemen. Zij doet dat, omdat zij daarmee wil benadrukken dat het cliëntenbelang centraal staat in haar Wmo-beleid.

Doelstelling 11

- Het op klantniveau bewaken en zonodig verbeteren van de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van het Wmo-beleid in de praktijk.

Actiepunten:

- ◆ Het uitvoeren van een klanttevredenheid onderzoek naar de verstrekking van individuele Wmo-voorzieningen (2008)
- ◆ Participeren in en bijdragen aan de evaluatie van het collectief vervoer, de regiotaxi (2008)
- ◆ Het leggen van telefonische en/of schriftelijke 'after sales' contacten onder Wmo-Cliënten (2008 e.v.)
- ◆ Het in 2009 evalueren van de doelmatigheid en effectiviteit van de Wmo-verordening en de uitvoering ervan;
- ◆ Het in 2010, of zoveel eerder als nodig is, vaststellen van een geactualiseerde Wmo-verordening en bijbehorende documenten.

5.6 Thema E Voorkomen en verzorgen

In het gemeentelijk zorg- en welzijnsbeleid het voorkomen van sociaal isolement een belangrijk item. Om dat isolement te voorkomen is de aanwezigheid van een zogenoemd 'vangnet' noodzakelijk. Vanuit deze visie is het bedoeling om de mensen in de doelgroep toe te leiden naar passende zorg, zodat de problemen voor henzelf en/of de omgeving niet verergeren. Het (regionaal) meldpunt OGGZ is een belangrijke schakel tussen de melder van zorgmijders en de hulpverlenende instantie. In samenwerking daarmee is realisatie van onderstaande doelstellingen mogelijk.

Doelstelling 12

- Afname van het aantal zorgmijders, dak- en thuislozen in Maarsse.

Actiepunten:

- ◆ Door participatie in het regionale Meldpunt OGGZ kan een groep van 40 personen worden bereikt waarbij gezocht wordt naar de meest passende zorg- en/of hulpverlening (2008 e.v.);
- ◆ Prestatieafspraken maken met zorgaanbieders over het aantal overlastgevende zorgmijders dat hulp aanvaardt (2008).

Doelstelling 13

- Het verbeteren van de leefomstandigheden van zorgmijders, dak- en thuislozen.

Actiepunten:

- ◆ In overleg met Portaal onderzoek doen naar de wenselijkheid om huisvesting te bieden aan dak- en thuislozen (2009);
- ◆ Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek, vervolgacties bepalen en uitvoeren (2009 e.v.).

Doelstelling 14

- Het verminderen van de zorg en overlast voor de omgeving.

Actiepunten:

- ◆ Handhaven/versterken van het overleg Aanpak Woonoverlastsituaties (2008 e.v.);
- ◆ Onderzoeken of gemeentelijke subsidie mogelijk is voor het initiatief Grijs Genoegen (opsoren en bezoeken zorgmijders) (2008).

Doelstelling 15

- Het terugdringen van het aantal huisuitzettingen.

Actiepunt:

- ◆ Afspraken maken met Portaal om mensen met schulden en huurachterstand (een mogelijke voorbode van huisuitzetting) aan te melden bij het Meldpunt OGGZ (2009).

5.7 Samenvatting Wmo-thema's, doelstellingen en actiepunten

De data in onderstaand samenvattend schema geven de startdatum aan van de actiepunten behorend bij de genoemde doelstellingen. In de nog op te stellen jaarplannen en plannen van aanpak wordt de planning nader in detail uitgewerkt.

Thema		Doelstelling		Actiepunten	Start en doorloop
A	Samenleven	1	Voorkomen en verminderen huiselijk geweld.	Inventariseren van vormen, omvang en ernst huiselijk geweld	2008 e.v.
				Vorbereidingen preventief huisverbod	2008
				Bekendheid geven aan meldpunt huiselijk geweld	2008 e.v.
				Bevorderen interdisciplinaire samenwerking bij aanpak huiselijk geweld	2008 e.v.
		2	Bevorderen participatie specifieke doelgroepen.	Inventariseren omvang en samenstelling specifieke doelgroepen	2008
				Inventariseren wensen en behoeften doelgroepen	2008
				Vaststellen beleid en uitvoeren bijbehorende acties	2009
B	Opgroeien en opvoeden	3	Invoering Elektronisch Kinddossier.	Vorbereidingen invoering EKD	2008
				Bevorderen noodzakelijke en integrale samenwerking	2008 e.v.
				EKD gefaseerd invoeren	2008 e.v.

Thema		Doelstelling		Actiepunten	Start en doorloop
		4	Bevorderen samenhang jeugdbeleid, -gezondheidszorg en -zorg.	Vorbereiden en opzetten CJG	2008 e.v.
				Inventariseren bestaande voorzieningen voor jeugd- en gezinshulp	2008
				Bepalen overlap in voorzieningen en vinden passende oplossingen	2009
				Zorgen voor goed toegankelijke en bereikbare vestigingslocatie CJG	2008
		5	Voorkomen en doen afnemen van Kindermishandeling.	Vorm en inhoud geven aan voorkomen en doen afnemen van kindermishandeling	2008 e.v.
				Bepalen noodzakelijk beleid en bijbehorende acties	2008 e.v.
		6	Inventarisatie van noodzaak tot en aanpak van psychosociale hulp aan kleuters en kinderen tot 12 jaar.	Aard en omvang psychosociale problematiek nader in kaart brengen	2009
				Opstellen plan voor aanpak problematiek	2009 e.v.
C	Inzet voor elkaar	7	Organiseren en bieden van vraaggerichte ondersteuning mantelzorgers.	Inventariseren vormen en wensen t.a.v. mantelzorgondersteuning	2008
				In kaart brengen scenario's om mantelzorgondersteuning vorm te geven	2008
				Mantelzorgondersteuning samen met andere partijen verder ontwikkelen	2008
D	Meedoen mogelijk maken	8	Verbreding dienstenpakket en professionalisering dienstverlening Wmo-loket.	Verbreden dienstenpakket WMO Loket	2008
				Toegang tot dienstverlening WMO Loket digitaliseren	2008 e.v.
				Versterken van samenwerking met andere voorzieningen en organisaties	2008 e.v.
				Vorbereiden van huisvesting en samenwerking in De Eenhoorn	2008 e.v.
				Vergroten bekendheid WMO Loket	2008 e.v.

Thema		Doelstelling		Actiepunten	Start en doorloop
	9	Organiseren en bieden van vraaggerichte cliëntondersteuning.	Inventariseren van vormen van cliëntondersteuning in Maarsssen	2008	
			Onderzoeken mogelijke scenario's uitbreiden cliëntondersteuning	2008 e.v.	
			Ontwikkelen programma cliëntondersteuning	2008 e.v.	
	10	Bevorderen zelfstandigheid inwoners zonder verstrekking van extra individuele voorzieningen.	Mogelijkheden t.a.v. collectieve of algemene voorzieningen voor wonen, welzijn en zorg onderzoeken	2008	
			Regierol woonservicezones invulling geven	2008 e.v.	
			(preventief) treffen van algemene voorzieningen	2009	
			Verbeteren toegankelijkheid openbare gebouwen	2008	
	11	Op klantniveau bewaken en zonodig verbeteren van kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie Wmo-beleid.	Onderzoek klanttevredenheid individuele Wmo-voorzieningen	2008	
			Evaluatie collectief vervoer	2008	
			Vorbereiden en uitvoeren 'after sales' contacten WMO Loket	2008 e.v.	
			Evalueren Wmo-verordening en uitvoering ervan	2009	
			Verwerken resultaten evaluatie Wmo-verordening	2009 / 2010	

Thema		Doelstelling		Actiepunten	Start en doorloop
E	Voorkomen en verzorgen	12	Afname van het aantal zorgmijders, dak- en thuislozen.	Participatie in regionaal meldpunt OGGZ	
				Maken van prestatieafspraken met zorgaanbieders	
		13	Verbeteren leefomstandigheden van zorgmijders, dak- en thuislozen	Onderzoeken van wenselijkheid om huisvesting te bieden aan dak- en thuislozen	
				Op basis van onderzoek vervolgacties bepalen	
		14	Verminderen van de zorg en overlast voor de omgeving.	Handhaven en versterken overleg Aanpak woonoverlastsituaties	
				Subsidiemogelijkheid Grijs Genoegen onderzoeken	
		15	Terugdringen van het aantal huissuitzettingen.	Afspraken maken met Portaal over doen van meldingen bij Meldpunt OGGZ	

Bijlage I

Maarsse Wmo-thema's in relatie tot de Wmo prestatievelden

Onderstaande rubricering heeft geen absoluut karakter, omdat elementen van een prestatieveld onvermijdelijk bij meerdere thema's een rol kunnen spelen.

Thema A. Samenleven

Prestatieveld 1:

Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.

Thema B. Opgroeien en opvoeden

Prestatieveld 2:

Op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

Thema C. Inzet voor elkaar

Prestatieveld 4:

Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.

Thema D. Meedoen mogelijk maken

Prestatieveld 3:

Het geven van informatie, advies en cliëntenondersteuning

Prestatieveld 5:

Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Prestatieveld 6:

Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Thema E. Voorkomen en verzorgen

Prestatieveld 7:

Maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld.

Prestatieveld 8:

Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.

Prestatieveld 9: het bevorderen van verslavingsbeleid.

Bijlage II

Samenvatting beleidsnota's en overige documenten

In deze bijlage is de samenvatting van een aantal voor het Wmo-beleidsplan relevante nota's opgenomen. Een aantal nota's is reeds vastgesteld, enkele andere worden naar verwachting parallel met het Wmo-beleidsplan afgerond. In aanvulling daarop verschijnen in 2008 bovendien nog het 4-jaren Lokaal gezondheidsbeleid Maarssen, 2008-2011 en een nota over mantelzorg. Overigens zijn de hieronder gegeven samenvattingen van de nog niet vastgestelde nota's onder voorbehoud in deze bijlage opgenomen.

Nota		Status	
		Vastgesteld	Planning vaststelling
1.	Implementatieplan: "Samen wijkgericht: zichtbaar werken aan resultaat"		december '07
2.	Prestatieafspraken Gemeente Maarssen – corporatie Portaal 2007 – 2010.	maart 2007	
3.	Nota Integrale veiligheid 2005 – 2006	juni 2005	
4.	"Sportief Samen Leven in Maarssen", een masterplan voor de sport in Maarssen periode 2007-2012	april 2007	
5.	Kadernota Lokaal Onderwijsbeleid Maarssen, 2007-2010		april 2008
6.	Notitie Onderwijsachterstandenbeleid		december '07
7.	Kadernota Kunst- en Cultuurbeleid, 2008 – 2010		februari 2008
8.	Nota integraal jeugd- en jongerenbeleid "voor de toekomst van Maarssen", 2007 – 2011		maart 2008
9.	Kadernota Vrijwillige Inzet Maarssen 2007-2010		december '07
10.	Lokaal Gezondheidsbeleid Maarssen, 2008-2011		medio '08

1. Implementatieplan: “Samen wijkgericht: zichtbaar werken aan resultaat”
Nog vast te stellen in december 2007

Achtergrond

Dit implementatieplan is een uitvloeisel van het raadsprogramma 2002 - 2006. Het college beoogt met dit plan een samenhangende en gerichte aanpak de leefbaarheid en sociale veiligheid in wijken te verbeteren. Dit gebeurt vanuit de visie dat het onderhoud en de kwaliteit van onze wegen, fietspaden, parken, speelplaatsen en groenvoorziening belangrijk zijn voor de leefbaarheid van de wijken. Datzelfde geldt voor de aanpak en verbetering van de verkeersveiligheid, de voorzieningen voor jongeren en aspecten van sociale veiligheid. Dit alles bepaalt in belangrijke mate of de inwoners tevreden wonen en leven in Maarssen.

Het implementatie plan is de basis voor het gezamenlijk optrekken van inwoners en gemeente om resultaatgericht knelpunten aan te gaan pakken. Deze gezamenlijke, systematisch en resultaatgericht aanpak vindt plaats met respect voor elkaars verantwoordelijkheden en is gericht op het:

- verbeteren van de sociale veiligheid;
- opzetten en onderhouden van voorzieningen voor jongeren;
- onderhouden en beheren groen en parken;
- behouden en verbeteren van de verkeersveiligheid;
- onderhouden en verbeteren van speelplaatsen;
- onderhouden van bestrating en verharding.

De waardering van de eigen wijk en het functioneren van de gemeente in de wijk door de bewoners moet hierdoor worden verbeterd.

Doelstelling:

- Samen wijkgericht: verbetering in integraliteit, samenwerking en communicatie van en over de werkprocessen op de beleidsvelden leefbaarheid en sociale veiligheid, zowel intern als extern;
- Zichtbaar werken aan resultaat: resultaatgerichte aanpak van knelpunten op het vlak van leefbaarheid en veiligheid, op een voor inwoners herkenbare en zichtbare manier.

Actiepunten zijn o.a.

Het implementeren van wijkgericht werken als werkwijze in de gemeente Maarssen wordt gedaan door de volgende instrumenten en/of acties uit te voeren.

Instrumenten wijkgericht werken

- Aanstelling van drie wijkbeheerders
- Uitdenken opzet en uitvoeren wijkscan najaar 2007
- Uitdenken opzet en uitvoeren jaarlijkse actie “meldpunt dagelijks beheer”
- Uitdenken format en opstellen wijkjaarplan 2008

Bekendheid wijkgericht werken

- Intern communicatieplan
- Extern communicatieplan
- Informatie wijkgericht werken op www.maarssen.nl

Samenwerking met wijkcommissies

- Opstellen van een convenant met de wijkcommissies
- Jaarlijks themaoverleg alle wijkcommissies
- Verbeterpunten wijkgericht werken verzamelen via afspraak=afspraak@maarsse.nl

Interne samenwerking wijkbeheerders en organisaties

- Procedureafspraken afhandeling brieven
- Richtlijnen besteding budgetten wijkgericht werken
- Procedureafspraken werkprocessen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid

2. Prestatieafspraken Gemeente Maarssen – corporatie Portaal 2007 – 2010. *Vastgesteld maart 2007*

Achtergrond

Op de Utrechtse woningmarkt is al jaren sprake van krapte. De vraag naar woningen is groter dan het aanbod. Dat betekent dat een tekort aan woningen zich in vrijwel alle prijsklassen voordoet. Alleen het duurste segment lijkt niet sterk meer in prijs te stijgen.

In het stadsgewest leggen zowel het Bestuur Regio Utrecht (BRU) als de gemeente Utrecht, grote nadruk op het realiseren van sociale woningbouw in de regio. Vooral in de gemeenten om de stad Utrecht heen, waarvan sommige zijn achtergebleven bij het realiseren dergelijke woningen. Er is nog altijd grote behoefte aan goedkope huurwoningen. In het Raadsprogramma 2006 – 2010 geeft de gemeente prioriteit aan het realiseren van goedkope huurwoningen. Dit tezamen met de huisvesting van bepaalde doelgroepen zoals jongeren, starters en senioren.

De woningmarkt in de gemeente Maarssen kenmerkt zich door een kleine voorraad goedkope huurwoningen en koopwoningen onder de € 190.000. Mogelijkheden om die voorraad te vergroten via nieuwbouw is beperkt. Daarom is het nodig het bestaande aanbod zo effectief mogelijk in te zetten. Via deze Prestatieovereenkomst willen Portaal en de gemeente afspraken maken over het woningbeleid, beheer en inzet van de woningvoorraad. Dit vanuit de, tussen deze partijen, te onderscheiden belangen, rol en taken op het gebied van de volkshuisvesting. Zo biedt Portaal huisvesting aan huishoudens die, gelet op hun inkomen, zijn aangewezen op de sociale woningvoorraad. Verder kan zij ingaan op vragen van huishoudens die in de marktsector een huur- of koopwoning wensen. De gemeente op haar beurt heeft belang bij de aanwezigheid van voldoende en goede huisvestingsmogelijkheden voor alle doelgroepen, waarbij een bijzondere verantwoordelijkheid bestaat voor hen die aangewezen zijn op de voorraad van sociale huurwoningen.

De taken van Portaal zijn onder andere het kwalitatief in stand houden van het woningbezit en het bij voorrang passend huisvesten van de doelgroep. Verder verricht de corporatie activiteiten op het gebied van de leefbaarheid en zorgt zij voor huisvesting voor ouderen, gehandicapten en personen die zorg of begeleiding behoeven. De gemeente formuleert en evalueert het beleid, schept voorwaarden voor en coördineert de inzet van verschillende partijen. Verder oefent zij toezicht op en controleert zij de naleving van de regelgeving.

Doelstellingen

- Het zorgen voor voldoende huisvesting voor lage inkomensgroepen en de middeninkomensgroepen;
- Het verbeteren van de positie van huishoudens met recht op huurtoeslag en starters;
- Het bevorderen van de leefbaarheid en nieuwbouw in Maarssen.

Actiepunten zijn o.a.

- Verlaging van het aantal voor verkoop gelabelde woningen;
- Vergroten van de kernvoorraad door o.a. aankoop woningen, realisatie van sociale nieuwbouwwoningen en omzetten van kantoorruimtes naar woonruimtes;
- Bij nieuwbouw prioriteit geven aan het vergroten van het aantal betaalbare woningen;
- Goedkope woningen bij voorrang toewijzen aan scheefhuurders;

- Bij nieuwbouw bevorderen van een tweede woongroep voor senioren;
- Bij bouw van zorggerelateerde woningen voorafgaand controleren of de noodzakelijke voorzieningen worden aangebracht;
- Verbeteren van de positie van starters bij het verkrijgen van een woning;
- Bij renovatie levensloop bestendig maken van de woningen;
- Participeren in de ontwikkeling van woonservicezones;
- Participatie in verbetering van de leefbaarheid in wijken;

3. Nota Integrale veiligheid 2005 – 2006

Vastgesteld juni 2005

Achtergrond

Onder een veilige gemeente verstaat de gemeente het volgende: “Burgers moeten zich veilig voelen en weten dat het gemeentebestuur er alles aan doet deze veiligheid daadwerkelijk te waarborgen. Daarbij wordt vooral ingezet op het terugdringen van criminaliteit en vandalisme en het bestrijden van onveiligheid”. Deze uitgangspunten zijn terug te vinden in het raadsprogramma 2002-2006.

Beleid en uitvoering van integrale veiligheid is in feite een speerpunt dat op alle bestuurlijke niveaus betrekking heeft. De gemeente staat daarom een systematische en samenhangende aanpak van het lokale integrale veiligheidsbeleid voor. Door deze aanpak is het mogelijk behoud of verbetering van veiligheid in al haar facetten te bereiken. Essentieel daarbij is dat alle schakels van de veiligheidsketen goed op elkaar aansluiten. De verantwoordelijkheid voor een veilige samenleving ligt namelijk niet uitsluitend bij de gemeente. Politie, brandweer, het Openbaar Ministerie evenals maatschappelijke organisaties en de burgers zelf hebben daar eveneens een rol en verantwoordelijkheid in. Bij dit beleid gaat het om zowel sociale als fysieke veiligheid, voor subjectieve- (gevoelsmatige) en objectieve (feitelijke) veiligheid. Verder maken crisisbeheersing en rampenbestrijding evenals brand- en verkeersveiligheid deel uit van het dat beleid. Dit leidt tot de volgende doelen:

Doelstellingen

- Verhogen van de veiligheid in de leefomgeving;
- Tegengaan van overlast;
- Terugdringen van veel voorkomende criminaliteit;
- Tegengaan van andere vormen van criminaliteit;
- Verbeteren van de fysieke veiligheid;
- Bevorderen van de aangiftebereidheid en slachtofferschap;

Actiepunten zijn o.a.

- Inzet politiesurveillanten;
- Veiligheidsmonitor;
- Cameratoezicht;
- Voorlichting basisonderwijs;
- Wijkjaarplannen;
- Halt aanpak;
- Vandalismeaanpak;
- Projecten ter bestrijding van jeugdcriminaliteit;
- Buurtpreventieprojecten;
- Politie: aangiften; afhandeling, verhaalmogelijkheden op de dader en actieve Slachtofferhulp.

4. “Sportief Samen Leven in Maarssen”, een masterplan voor de sport in Maarssen periode 2007-2012

Vastgesteld april 2007

Achtergrond

Zowel vanuit de Sportraad Maarssen als door de sportverenigingen is de wens geuit om een meerjaren sport-beleidsplan te hebben. In het raadsprogramma is het opstellen van een masterplan sport vastgelegd.

Het masterplan is voor alle partijen (gemeente, sportraad en de sportverenigingen) in de komende jaren de basis voor een sportbeleid met een breed draagvlak onder binnen- en buitensportverenigingen. Gezamenlijk wordt op die manier gewerkt aan een gezonde toekomst voor de sport in Maarssen. Voor dit Masterplan zijn de benodigde financiële middelen in de gemeentelijke meerjarenbegroting beschikbaar gesteld voor de periode 2007-2012.

De gemeente Maarssen hecht er groot belang aan dat alle inwoners, ongeacht hun fysieke mogelijkheden, in staat zijn om een sport- of bewegingsactiviteit te kunnen beoefenen. De Maarssense samenleving moet een sportieve samenleving worden waarbij speciale aandacht moet worden geschonken aan het aspect gezondheid en aan de doelgroepen jeugd, ouderen en gehandicapten. De Maarssense sportverenigingen zijn daarin een belangrijke partner voor de gemeente met een belangrijke (maatschappelijke) rol.

Doelstellingen

- Beleidsbepaling en uitvoering op het gebied van sportstimulering;
- maatschappelijke rol van de sportverenigingen;
- innovatie;
- sportaccommodaties.

Actiepunten zijn o.a.

- Voortzetting van via het Breedtesport impuls project (BSI) ingezette beleid;
- Voortzetting van via het Buurt, onderwijs en sport project (BOS) ingezette beleid;
- Stimulering van sportactiviteiten voor gehandicapten, allochtonen, jeugd en senioren;
- Het actief inzetten van het Jeugdsportfonds en verruiming U-pas aanbod;
- Sport expliciet inzetten als middel voor het bereiken van maatschappelijke doelen, zoals het verbeteren van gezondheid, het bijbrengen van waarden en normen en het bevorderen van deelname aan sport.

5. Kadernota Lokaal Onderwijsbeleid Maarssen, 2007-2010

Nog vast te stellen in april 2008

Achtergrond

De afgelopen jaren heeft landelijk een aantal ontwikkelingen plaatsgevonden op het beleidsterrein onderwijs. Twee processen vallen met name op. Ten eerste de bestuurlijke schaalvergroting in het onderwijs en de professionalisering van schoolbesturen. Ten tweede de heroriëntatie op onderwijstaken bij de overheden zelf (decentralisatie en de-regulering). Deze processen leiden tot meer autonomie van de scholen, te meer daar zij rijksmiddelen nu rechtstreeks en niet meer via de gemeente ontvangen. Door deze ontwikkelingen zal de gemeente in de toekomst minder de regisseur van operationeel onderwijsbeleid zijn. Zij zal als gelijkwaardige partner van schoolbesturen en instellingen steeds vaker de rol moeten gaan vervullen van ketenregisseur. Bijvoorbeeld rond strategische vraagstukken waarin onderwijs een belangrijke factor is. Deze nieuwe rol voor de gemeente vraagt een (hernieuwde) visie op het onderwijsbeleid. Daarnaast zijn er ook lokale ontwikkelingen die dit vereisen. Zo gaat het Raadsprogramma 'Trots op Maarssen 2006-2010' in op uitbreiding van de Brede Schoolinitiatieven en een sluitende onderwijsketen. Zo ook op de onderwijshuisvesting waar het bijvoorbeeld gaat om een efficiënt gebruik van grond en onderwijsgebouwen.

In de nota Lokaal Onderwijsbeleid 2007-2010 geeft de gemeente in hoofdlijnen kaders voor en richting aan haar onderwijsbeleid. Aangezien het een kadernota betreft worden onderwerpen niet in detail uitgewerkt en is er niet gestreefd naar volledigheid bij deze uitwerking. De beleidsontwikkeling en uitvoering zal in samenhang met andere beleidsterreinen plaatsvinden.

Toekomstvisie

Samengevat geeft deze nota een toekomstvisie op de volgende onderwerpen in het lokaal onderwijsbeleid:

- het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid;
- de leerlingenzorg;
- de leerplicht;
- de volwasseneneducatie;
- het leerlingenvervoer;
- de brede scholen en de onderwijshuisvesting;
- het voortgezet onderwijs.

Actiepunten zijn o.a.

Per onderwerp zijn meerdere actiepunten beschreven, zoals

- vroegtijdige signalering en bestrijding onderwijsachterstanden;
- bijdragen aan opvoedingsondersteuning voor ouders van doelgroepkinderen;
- financieel bijdragen aan directe leerlingenzorg in het primair onderwijs;
- mogelijkheden tot het opsporen van functioneel analfabeten onderzoeken en het op maat aanbieden van alfabetiseringscursussen;
- realiseren van een sluitend aanbod van voorzieningen in de brede scholen, met voor kinderen aantrekkelijke dagarrangementen;
- het opstellen van een masterplan schoollocaties;
- vergroten van het aanbod van vormen van voortgezet onderwijs.

6. Notitie Onderwijsachterstandenbeleid, Maarssen 2007-2010

Nog vast te stellen in december 2007

Achtergrond

Het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) van de gemeente Maarssen en meer specifiek het beleid Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) dat onderdeel is van het OAB, is een positief en bij voorkeur preventief beleid. Het gaat om het bieden van gelijke kansen voor kinderen. Daar waar de kansen van kinderen als gevolg van sociaal, economische of culturele factoren ongelijk zijn, dienen maatregelen te worden getroffen.

De gemeente Maarssen vindt dat de meest efficiënte aanpak een integrale aanpak is. Dat wil zeggen dat voorzieningen niet los van elkaar moeten worden georganiseerd, er moet samenhang in aanpak en beleid zijn. Voor het OAB betekent dat, dat de kracht van de aanpak ligt in samenwerking met anderen en een heldere verantwoordelijkheidsverdeling. Voorbeelden van een dergelijke gezamenlijke aanpak, zijn: verbindingen tussen het consultatiebureau (jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar) en het peuterspeelzaalwerk, tussen het peuterspeelzaalwerk en het Primair Onderwijs en tussen deze instellingen en ondersteunende instellingen als de bibliotheek.

De notitie Onderwijsachterstandbeleid Maarssen 2007 – 2010 borduurt voort op de vorige periode onderwijsachterstandenbeleid van vier jaar. In een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) zijn nadere voorwaarden aan de invulling van het beleid gegeven. Voorwaarden, kaders en kansen voor dat beleid zijn in de notitie vastgelegd.

Doelstellingen

- Het zo vroeg mogelijk en effectief aanpakken van onderwijsachterstanden;
- Die aanpak nadrukkelijk toespitsen op Voor- en Vroegschoolse Educatie en de totstandkoming van schakelklassen;
- In 2010 komen tot een deelname van minimaal 70% van de doelgroepkinderen aan voorschoolse educatie. Of een toename van ten minste 20% ten opzichte van het 1 augustus 2006;
- Bevorderen van deelname door de doelgroep aan schakelklassen.

Actiepunten zijn o.a.

- Indiceren van doelgroepkinderen OAB;
- Realiseren van peuterspeelzalen met een plusfunctie;
- Ouderbetrokkenheid en oudergerichte activiteiten;
- Taal- en leesbevorderingsactiviteiten;
- Onderzoek naar wenselijkheid en noodzaak van schakelklassen;
- Zorgen voor een doorgaande (pedagogisch-didactische) leerlijn.

7. Kadernota Kunst- en Cultuurbeleid, 2008 – 2010

Vast te stellen in februari 2008

Achtergrond

De gemeente neemt sinds het voorjaar van 2007 deel aan het Actieprogramma Cultuurbereik van de provincie Utrecht. Het hoofddoel van dit actieprogramma is het stimuleren van gemeenten om meer verantwoordelijkheid te nemen voor cultuurbereik. Dit kan worden bereikt door het vergroten van de samenwerking tussen gemeenten en culturele instellingen. Maar ook door het culturele bewustzijn van burgers te versterken. Bijvoorbeeld via het vergroten van zowel het publieksbereik als de actieve participatie in kunst en cultuur. Amateurkunst en cultuureducatie spelen daarbij een belangrijke rol.

Cultuurbeleid is bij uitstek een middel waarmee de gemeente de eigen identiteit tot uitdrukking kan laten komen en dat kan versterken. Zo kan zij initiatieven op dit terrein honoreren en haar inwoners kennis laten nemen van en participeren in uiteenlopende culturele uitingsvormen. In die zin kunnen culturele activiteiten een belangrijke bijdrage leveren aan zowel de persoonlijke ontwikkeling van mensen als aan sociale samenhang.

Voor de uitvoering van het Actieprogramma Cultuurbereik verstrekt de provincie subsidies aan de gemeenten. Daarmee kunnen zij hun lokale cultuurbeleid verder ontwikkelen. In haar nota Kunst en Cultuur 2008-2010 geeft de gemeente Maarssen vorm aan dat lokale cultuurbeleid. De nota bestaat uit een algemeen gedeelte, dat in samenwerking met de gemeenten Breukelen en Loenen tot stand is gekomen en voor alle drie de gemeenten gelijk is. Het specifieke gedeelte gaat in op het culturele leven in de gemeente Maarssen.

Doelstellingen

- De kern van het culturele leven in de gemeente versterken;
- Waar dat meerwaarde biedt samenwerken met de naburige gemeenten Breukelen en Loenen ('samen waar het kan, apart waar het moet').

Actiepunten zijn o.a.

- Instellen van een intergemeentelijk Cultuurplatform bestaande uit vertegenwoordigers uit het culturele leven van Maarssen, Breukelen en Loenen;
- Een haalbaarheidsonderzoek doen naar de realisatie van een Vechtstreekmuseum of een cultuurhistorisch informatiecentrum;
- Het promoten van kunst en cultuur in Maarssen en omgeving, o.a. via ondersteuning aan de oprichting van cultuurpunten in onze bibliotheken;
- Het versterken van de amateurkunstverenigingen d.m.v. nieuw op te stellen beleidsregels in het kader van de subsidiëring;
- Ondersteuning en stimulering van de cultuureducatie in het onderwijs;
- Het oprichten van een 'Cultuurhuis'
- Het via de gemeentelijke website vergroten van de bekendheid met de kunst in de openbare ruimten.

8. Nota integraal jeugd- en jongerenbeleid “Voor de toekomst van Maarssen”, 2007 – 2011

Vast te stellen in mei 2008

Achtergrond

Het Raadsprogramma gaat uit van de idee dat jongeren, net als iedereen, ook inwoners van Maarssen zijn. Zij hebben recht op een plek en op activiteiten. Daarnaast sluit de gemeente zich aan bij de landelijke roep om integraal jeugdbeleid. Zo schrijft het ministerie in het landelijk programma voor jeugd en gezin 2007-2011:

“Alle kinderen en jongeren, ongeacht culturele achtergrond of handicap, moeten kansen krijgen om zich goed te ontwikkelen. Dat is onze opdracht, die formeel stevig is verankerd in het Internationale Verdrag van de Rechten van het Kind. Opvoeden gebeurt thuis, in het gezin, maar ook op school, in de buurt en bij de sportclub.

Verderop staan de ontwikkelingsvoorwaarden voor elk kind:

- Gezond opgroeien: lichamelijk gezond, geestelijk gezond, gezonde leefstijl en continuïteit in opvoeding en verzorging;
- Veilig opgroeien: geborgenheid, onvoorwaardelijke liefde, respect, aandacht, grenzen, structuur en regelmaat, veilig thuis (voor geweld, mishandeling, seksueel misbruik) en veilig buitenshuis;
- Steentje bijdragen aan maatschappij: actieve betrokkenheid bij maatschappij: meedenken en meedoen, actieve betrokkenheid naaste omgeving, positief gedrag en burgerschap;
- Talenten ontwikkelen en plezier hebben: onderwijs genieten/opleiding krijgen, mogelijkheid voor hobby's : sport, cultuur en recreatief en vrijheid om te spelen;
- Goed voorbereid zijn op de toekomst: diploma halen, werk vinden, in levensonderhoud kunnen voorzien, stimulerende leefomgeving.”

Deze samenvatting geeft precies de rode draad aan die ook de gemeente bij haar integrale beleidsontwikkeling voor ogen staat. Dit beleid vindt zijn neerslag in de “Nota integraal jeugd- en jongerenbeleid”. Deze nota geeft een beschrijving van de vele facetten van alsmede het beleid en voorzieningen voor de jeugd van 0 tot 25 jaar. De nota gaat tevens in op verschillende niveaus van samenhang: samenhang van beleid, van operationele structuren en van uitvoering. De nota geeft aan in welke mate de gemeente regie gaat voeren op de verschillende niveaus.

Het uiteindelijke doel van de gemeente is te doen wat nodig is voor de jeugd en daar waar problemen ontstaan in te (laten) grijpen. Daarbij worden alle voor de jeugd relevante terreinen meegenomen en wordt gezorgd dat maatregelen elkaar versterken en dat budgetten mogelijk meerdere doelen kunnen dienen.

Doelstellingen

- Samenhang aanbrengen in beleid en operationalisering
- Realiseren van zinvolle voorzieningen en activiteiten voor jongeren, die aansluiten bij hun wensen en waarbij zij betrokken zijn geweest;
- Het gericht aanpakken van de overlast.

Actiepunten zijn o.a.

Het creëren van mogelijkheden en aanbod voor de doelgroep op het gebied van

- buurt, sociale omgeving, veiligheid;
- opvang;
- onderwijs en arbeid;
- sport en vrije tijd;
- gezondheid;
- huisvesting.

9. Kadernota Vrijwillige Inzet Maarssen 2007-2010

Vast te stellen december 2007

Achtergrond

In de Kadernota Vrijwillige Inzet zijn doelstellingen en acties geformuleerd als vervolg op eerdere, door de Raad vastgestelde uitgangspunten. Het is een uitwerking van het Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning en is er gebruik gemaakt van gegevens uit de 'Visie op wonen, welzijn en zorg 2005-2015'. Tevens zijn in deze kadernota een aantal ambities uit het raadsprogramma verwerkt over vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning. Over de mantelzorgers zal overigens in 2008 nog een aparte nota verschijnen.

Vrijwillige inzet vergroot de leefbaarheid van de gemeente, bevordert de zelfredzaamheid van de mensen die er wonen en kan (verder) isolement van sociaal zwakkeren voorkomen. Een van de uitgangspunten van de gemeente Maarssen is een samenleving in te richten waarin inwoners elkaar opvangen en helpen als dat nodig is. Vrijwilligerswerk levert een belangrijke bijdrage op diverse terreinen: sport, cultuur, welzijn, ouderenwerk, jongerenwerk, wijkwerk, onderwijs, kerken e.d.

Het is de ambitie van de gemeente om vrijwilligers beter te ondersteunen. Naast het steunen van mensen die al actief zijn, wil de gemeente ook graag andere groepen inwoners van Maarssen uitnodigen hun bijdrage te leveren. Om de civil society te versterken, zijn in de Kadernota Vrijwillige Inzet Maarssen een aantal speerpunten genoemd waar op wordt ingezet. Deze speerpunten zijn hierna kort samengevat.

Doelstellingen

- Ontwikkelen van netwerken;
- Investeren in ondersteuning, scholing en maatschappelijke vaardigheden;
- Vrijwilligerswerk waarderen en erkennen;
- Ontwikkelen maatschappelijke stages.

Actiepunten zijn o.a.

- Het opstarten van een overleg; het Netwerk Vrijwilligersorganisaties;
- Een aanbestedingstraject starten voor de uitvoering van de Vrijwilligerscentrale;
- De Vrijwilligerscentrale ontwerpt een pakket van maatregelen om kennis en vaardigheden over te brengen;
- Handhaven faciliteren van project De Beursvloer;
- Steun aan jaarlijkse vrijwilligersmarkt;
- Uitreiken van vrijwilligersprijzen;
- Vrijwilligersorganisatie een betere toegang bieden tot vrijwilligersorganisaties;
- Organiseren werkbezoeken college, inclusief (plaatselijke) publiciteit;
- Opzetten van een gemeentelijk communicatie/promotieplan rond de vrijwillige inzet;
- Voorlichting over en ontwikkeling van maatschappelijke stages voor leerlingen uit het voortgezet onderwijs in Maarssen;
- Onderzoek naar begeleidingsvormen aan scholieren of jongeren;
- Onderzoek naar verzekeringsvormen aangaande de aansprakelijkheid voor vrijwilligers.

10. Nota Lokaal Gezondheidsbeleid Maarssen, 2008- 2011

Vast te stellen medio 2008

Achtergrond

Gemeenten zijn volgens de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) verantwoordelijk voor de bescherming en bevordering van de gezondheid van inwoners. Gemeenten hebben sinds 2003 de plicht elke vier jaar een beleidsplan op te stellen waarin staat wat de gemeente in die periode oppakt op volksgezondheidsgebied. Het huidige beleidsplan loopt in 2007 af. Er zal daarom een nota voor de volgende periode moeten worden opgesteld. Daarin zal de gemeente onder andere haar bestaande beleid herijken en beleid formuleren op de haar toegemeten nieuwe taken. Dit zijn onder andere taken die de gemeente door de invoering van de Wmo moet en is gaan oppakken.

De in 2003 opgestelde gezondheidsnota laat zien dat volksgezondheid vele gemeentelijke beleidsterreinen raakt. Te denken valt aan beleid op het gebied van zorg en welzijn, huisvesting, veiligheid, sport, gehandicapten, onderwijs achterstanden en armoedebestrijding. Ontwikkeling en uitvoering van dat beleid vindt onder andere plaats in samenwerking met de GGD Midden Nederland. Zo zorgt deze organisatie voor inentingen en schoolonderzoeken door jeugdartsen. Verder doet zij epidemiologisch onderzoek en geeft zij voorlichting over aspecten van de volksgezondheid. Die onderzoeken richten zich met name op senioren, volwassenen of en kinderen en jongeren. De gegevens die uit deze onderzoeken komen, zullen worden meegenomen bij de beleidsbepaling voor de komende vier jaar. Dat geldt bijvoorbeeld voor de uitkomsten van een tweede, in 2006 uitgevoerde, grootschalige gezondheidsenquête. Het betreft hier een onderzoek onder zelfstandig wonende senioren van 65 jaar en ouder. Op grond hiervan zal in de Nota Lokaal Gezondheidsbeleid Maarssen 2008-2011 aandacht worden besteed aan lichamelijke gezondheid (valpreventie), leefgewoonten (overgewicht/bewegen en roken), zelfredzaamheid (extra hulp thuis), psychische gezondheid (eenzaamheid, slaap- en kalmeringsmiddelengebruik).

Naast aandacht voor ouderen zal de GGD in de komende beleidsperiode zich extra inzetten op het gebied van Jeugdgezondheidszorg, Medische milieukunde, Gezondheidsbevordering en TBC-bestrijding. Daarnaast houdt de GGD MN zich bezig met individuele gezondheidsonderzoeken bij kinderen van de groepen 2 en 6 van de basisschool en bij klas 2 van het voortgezet onderwijs. Ook deze resultaten over de jeugdgezondheidszorg zullen tot uitdrukking komen in de Nota Lokaal gezondheidsbeleid Maarssen 2008-2011. Verder zal de gemeente in deze nota aandacht besteden aan leefgewoonten (overgewicht/bewegen/noodzaak ochtendontbijt), psychische gezondheid (bij jongeren psychische problematiek). Zij zal tevens ingaan op een aantal trends, zoals de toename van de ziekte diabetes en alcoholinname door jongeren. Om de gezondheid te bevorderen en ziekten te voorkomen stelt de gemeente zich verschillende doelen.

Doelstellingen

- Bevorderen van collectieve preventie voor gezonde leefstijlen;
- Bevorderen van een gezonde leefomgeving;
- Bevorderen van de ketenkwaliteit van het zorgsysteem.

Actiepunten zijn o.a.

- Welzijnsactiviteiten waaronder ook sport afstemmen op de vraag van de doelgroep senioren waarbij aandacht voor lichamelijke gezondheid (valpreventie), leefgewoonten (overgewicht/diabetes) en psychische gezondheid (sociaal isolement, vereenzaming en gebruik slaap- en kalmeringsmiddelen);
- Welzijnsactiviteiten (waaronder sport) afstemmen op de vraag van de doelgroep jongeren waarbij aandacht voor leefgewoonten (overgewicht/diabetes en noodzaak ochtendontbijt) en psychische gezondheid (psychische problematiek);
- Versterken samenwerking GGD en instanties Jeugdgezondheidszorg waaronder Algemeen maatschappelijk werk waarbij aandacht voor alcoholinname door jongeren.

Bijlage III

Verklaring gebruikte afkortingen

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BOS	Buurt, Onderwijs en Sport project
BSI	Breedte Sport Impuls
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
EKD	Elektronisch Kind Dossier
GGD-MN	Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst Midden Nederland
HH	Hulp bij het huishouden
MEE	MEE-organisatie voor mensen met een handicap, beperking of chronische ziekte.
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg
PGB	Persoonsgebonden Budget
SWMD	Stichting Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening
SUW	Samenwerkingsverband Utrecht West
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VWS	ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten WVG is per 1 januari 2007 opgegaan in de WMO